

ELŐTIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 1080 Lei
Fél évre ... .. 540 Lei
Negyed évre ... .. 270 Lei
Havonta ... .. 90 Lei

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Szerkesztőség

Arad, Aesev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sűr. ycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

Uj tervek a Népbank körül

Irta: Dr. Nagy Sándor.

Mindenkinek, akit a kérdés érdekel, figyelmébe ajánlom egy nagy gondolkozó intelmét, mely szerint a józanészű embernek, mielőtt valamibe kezd, három dologgal kell tisztába jönnie: „1) hogy mit akar, 2) hogy mi kell ahhoz, 3) hogy mi haszna van annak. Az elsőre utbaigazit az ész, a másodikra az ítélőképesség, a harmadikra az értelem“. A mi szándékunk nagyon világos: meg akarjuk menteni a betevők és részvényesek pénzét — de a bökkenő a „hogyan“ban van, vegyük elő tehát az ítélőképességet és mérlegeljük a célunkhoz vezető lehetőségeket. A közgyűlés a kérdést a felszámolás kimondásával oldotta meg a bankok közimlás szanálási javaslata alapján, de ne csodálkozzunk azon, hogy betevők, részvényesek nyugtalankodnak, mert sok szegény embernek összes vagyonát a betétje képezi, ebből tartotta fenn magát és a részvényeseknek sem közömbös, hogy kapnak-e valamit és mennyi lesz az. Főzik tehát a terveket, miként lehetne valami fűdős expedienst kitalálni és reimerült a gondolat, hogy az intézetet a felszámolás folyamán reaktiválni kellene, aminek ideje akkor érkeznék el, amikor az értékesítésekből annyi pénz fog befolyjni, amennyivel már valamihez fogni lehet. A reaktiválásnak előfeltétele azonban, hogy a betéteket az intézetből ki ne vonják, hanem a bankok a régi betéti könyvekbe jegyezzék be a 90 %-ért való garanciát, ami munkában, költségben megtakarítást is jelentene és megkímélné a betevőt attól, hogy betétje a szanáló bankok között percentualiter megosztván, kap majd egy rakás új betéti könyvet, pedig ő ezekről szívesen lemond, inkább minél előbb pénzt szeretne látni. Kolumbus tojása ez az egész probléma: a Népbank azért jött „stockung“-ba, mert nem volt forgó tőkéje, szüntesse meg az okot, vagyis szerezze forgó tőkét és megszűnik az okozat. A régi Polgári Takarékpénztárt is, melynek helyzete pedig kedvezőtlenebb volt, mint a Népbanké, a szederhádi földek eladása után reaktiválták, a betevő semmit sem veszített, a részvényt 80 %-ra lehelyezték, de forgalmi értéke hamarosan felszokott, a bank felvirult.

Az „Aradi Közlöny“ főszerkesztője is vetett fel a betevők és részvényesek érdekében egy tervet, mely megérdemli, hogy alapos megfontolás alá vegyük. Nem vagyok ugyan pénzügyi kapacitás, tisztelt barátomnak sem ez a mestersége, de ez épenséggel jó dolog, mert szakértőktől ritkán lehet valami okosat tanulni. A terv a következő: azon esetben, ha az aradi ingatlanokat csak olcsó árban lehetne eladni, vegyék meg inkább a betevők és részvényesek, semhogy idegen kézre kerüljenek. A megvételhez alakítsanak egy új részvénytársaságot, melynek célja nem a banküzlet folytatása, hanem kizárólag az ingatlanok megszerzése és kihasználása volna és a betevők jogosítva lennének arra, hogy az új részvények névértékének összegét betétük megfelelő részével kompenzálják. A vállalat jó üzletnek ígérkezik, mert az ingatlanok a közel jövőben már megfelelő hozadékot fognak produkálni, a társaságnak minimális lenne az üzemi költsége és az ingatlanokat ár-emelkedés esetén haszonnal eladhatja. Igaz ugyan, hogy így a betevő csak a betétje fennmaradó részére kap megfelelő készpénzbeli kielégítést, de meg van a jogos reménye, hogy az új vállalatban jobb kárpótlást nyer és be-

tétje sem liever másfél évig kamatozatlanul. Az új részvények elsősorban a betevőknek és részvényeseknek ajánlandók fel, de természetesen, hogy a részvényesek csak készpénzzel jegyezhetnek és nem népbanki részvényekkel, melyeknek mai értéke (?) meg sem állapítható, azonban a részvényes is megtalálná számadását abban, hogy egy kecsgettető üzletnek lesz részvényese és közreműködik a bank, tehát saját vagyonának mentési akciójában. A terv észszerűsége nyilvánvaló, hiszen nem egyéb, mint készenlét és védekezés az ingatlanok netáni elköttyavetyélése ellen, a mit kedvező vételi ajánlat híján a legjobb akarat mellett sem lehetne elkerülni. Hogy a szövetkezés részvénytársaság vagy tulajdonközösség alakjában történjék-e, az már részletkérdés.

Szükség lesz-e a terv megvalósítására, majd meglátjuk, de mindenesetre eszmét kell cserélnünk erről is, másról is. Barabás Béla barátom már hetekkel előbb akart egy gyűlést összehívni, el is járt illetékes helyeken, de közbejött a közgyűlés, a kérdés azonban újra aktuálisra vált. Természetes, hogy semmi érdemes munkát megzavarni nem akarunk, sőt azt minden erőnkönél támogatni kívánjuk. Higgadt megfontolásra és óvatosságra kötelez mindenkit az a tény, hogy sok szegény ember eminens érdekéről van szó, tehát kockázatokat senki fel nem idézhet, mert a felelősség érzetéből fakadhat a lelkiismeretfurdalás és ez az a rettenetes démon, mely nap-pal elmaradhatatlan árnyék gyanánt szegődik melléd, éjjel pedig szörnyű alakokkal népesíti be álmaid.

Dönt a Népszövetség a magyar optánspörben

A jogi bizottság véleménye papíron Magyarország, valójában Románia javára döntött. — A hármass bizottság elfogadta a jogi javaslatot. — A tárgyaló felek egyikét sem elégíti ki a kompromisszumos megoldás. Románia a Népszövetségből való kilépés gondolatával foglalkozik. Chamberlain a Népszövetség elé terjesztette a hármass bizottság javaslatát. — Apponyi nagy beszédben jelentette ki, hogy Magyarország nem fogadja el ezt a javaslatot. — Ötnegyed óras beszédet mondott Magyarország legnagyobb szónoka, akit lelkesen ünnepelt a Népszövetség. — Apponyi felhívása Titulescuhoz. — A Népszövetség döntése a késő esti órákban várható.

(Az Aradi Közlöny genfi tudósítójának távirata.) Felfokozott érdeklődés kíséri mindenfelől a román-magyar optánsper tárgyalását és a jogügyi bizottság véleményét. A határozatot már tegnap délután meghozta a jogi bizottság Chamberlain elnökletével, azonban szigorú titokban tartották, egészen az éjszakai órákig, amikor átadták a román-magyar delegációknak. A jogügyi bizottság döntése — mint a kiszivárgott hírek mondták — jogilag Magyarországnak, de valójában Romániának ad igazat és megállapítható volt, hogy a döntéssel egyik fél sincsen megelégedve. A határozatról és az azt követő eseményekről, valamint a Népszövetség tanácsának mai üléséről az Aradi Közlöny genfi tudósítója az alábbiakban ad távirati tudósítást:

Jogi vélemény az optáns pörrel.

Tegnap éjjel végre átnyújtották a bírók-perről szóló jogi határozatot a román-magyar delegációknak. A jogi bizottság azt a véleményét fejezi ki, hogy a népszövetségi tanácsnak ebben az ügyben nem szabad arra a mechanikus feladatra szorítkoznia, hogy pótbírót küld ki. Emaz elv kimondása után a jogi bizottság a következő megoldást javasolja, amelyet végül a kiküldött hármass bizottság is a magáévá tett.

1. A békeszerződés rendelkezései nem zárják ki egy agrárreform alkalmazását a magyar állampolgárokkal szemben, akár optáltak, akár nem. Romániának a trianoni szerződés szerint joga van életbeléptetni olyirányu agrárreformot, amelyet népe kívánsága szerint megfélemlőnek tart, a nemzetközi jogokból származó szabályok respektálása mellett. — Azonban nem létezik semmiféle olyan szabály, amely a magyar állampolgárokat mentesítené egy általános agrárreform alkalmazása alól.

2. Nem szabad, hogy egyenlőtlenség uralkodjék a magyar és román polgárok között, a reform alkalmazása körül.

3. A lefoglalás és likvidálás kifejezése, amelyeket a 250. szakasz emlit, csupán olyan intézkedésekre alkalmazhatók, amelyek valamely magyar birtok ellen irányulnak, kizárólag annál a jellegénél fogva, hogy a tulajdonos ellenséges állam polgára. Nem elég, hogy a kisajátítás intézkedése egy magyar állampolgár javainak elidegenítését jelentse, olyan intézkedés volna bezizonyítandó, amelyet nem hoztak volna, hogy ha a tulajdonos nem lett volna magyar alattvaló. A román agrártörvény nem tartalmaz semmiféle diszpozíciót, amely a magyarok ellen, mint ellenségek ellen irányulna, az abszintizmus klauzúliját pedig a szövetséges állampolgárok ellen is nagy számban alkalmazták. Tehát ez sem tekinthető likvidációnak.

A jelentés ezután a kártalanítás árának a kérdésével foglalkozik és kijelenti, hogy azt a román törvényhozás belügyének tekinti. A bizottság emez elvek formulázása alapján azt javasolja, hogy mindkét delegációt kérjék fel, hogy fogadják el az említett elveket. Romániát kérjék fel, hogy küldje ki képviselőit a vegyes bíróságba. Ha Magyarország visszautasítaná a döntőbírósgban való résztvételt, ugy a Népszövetség tanácsa két pótbírót küldhet ki. Ha Románia helyezkednék visszautasító állásponton, ugy a tanács egy pótbíróat nevez ki helyette, ha azonban mindkét fél megtaradja a döntőbíró kijelölését, ugy az ügy a maga teljességében a népszövetség tanácsának megvizsgálása alá kerül.

Hogyan született meg ez a vélemény.

A jogügyi bizottság eme jelentését nyomban kiadták a delegációknak és mindkét ország bizottsága azonnal tanácskozáásra is ült össze. A politikai körök véleménye szerint ha ugy Románia, mint Magyarország kitart eddigi álláspontja mellett, akkor a népszövetségi tanácsnak erélyes intézkedéseket kell foganatosítania, mert ebben az esetben oly ügyről van

szó, ahol mindkét félnek igaza van és mégis választott bíróság elé kell vinni a kérdést, mert a béke komolyan veszélyben forog. A hangulatból azonban bizonyosra vehető, hogy a népszövetségi tanács határozatában elfogadja ezt a javaslatot. A jogi bizottság határozatalánál — a kiszivárgott hírek szerint — Franciaország először ingadozott és csupán Lengyelország foglalt teljesen állást Románia mellett. Ehhez a felfogáshoz Franciaország is csatlakozott, míg Németország és Anglia a magyar álláspont mellett voltak. A bizottság azonban mindenáron kompromisszumos határozatot akart hozni és hosszas tanácskozás után a már ismert határozatot találta megfelelőnek.

A jogi bizottság kompromisszumos megoldásával egyik fél sincs megelégedve.

A határozat egyik félnél sem keltett megelégedést. A magyar delegációnak főleg a döntés ama pontja nem tetszik, amely szerint Románia csak annyi kártérítést köteles az optáns birtokosnak adni, mint amennyit a többi román állampolgár kapott. Magyarország pedig aranyértékben való kártalanítást követelt, amelyről — eszerint — le kell mondaniok. Titulescu külügyminiszter nyomban értesítette Bucurestii a döntésről, ő maga pedig azonnal leült és nekifogott egy hatalmas memorandum elkészítésén, amelyet ma a Népszövetségnek akar bemutatni.

Románia kilép a Népszövetségből?

A bucuresti-i jelentések szerint a határozat Bucurestiben is meglepetést keltett. A Dimineata külön kiadásban hozta a döntés hírét, amelyhez azt az észrevételét fűzte, hogy a kormány nincsen megelégedve a határozattal és az az álláspontja, hogy Románia lépjen ki a Népszövetségből. Duca belügyminiszter azonnal értesítette a florica-i birtokán levő miniszterelnököt, aki sürgősen Bucurestibe utazott. A kormánykörök véleménye szerint nincsen kizárva az, hogy a régenstanács elnökletével összehívják az összes pártvezéreket és döntenek afelett, hogy kilépjen-e Románia a Népszövetségből. A Cuvantul megállapítja, hogy teoretikus szempontból Magyarországnak, azonban praktikus szempontból Romániának adtak igazat. Azonban ha a kérdés a párisi döntőbíró elé kerül, amelynek tagja Cedercranz svéd delegátus, aki teljesen a magyar álláspont mellett van, Romániára nézve elveszett a per. A Dimineata mai száma szerint a döntéssel limitálták a döntőbíró hatáskörét azzal, hogy a trianoni szerződést a román álláspont-ra nézve kedvezően interpretálták. A vegyes bíróság tehát csak ott ítélt, ahol az agrártörvény alkalmazását egyenlőtlennek találja a románok és magyarok között.

Német és angol vélemények a jogi bizottság döntéséről.

Az Adeverul mai számában interviut hoz Stresemann német külügyminisztertől, aki kijelentette, hogy óhajtaná, ha a román-magyar kérdés elintézését nyerne. Hangsúlyozta, hogy a bizottság nehéz helyzet előtt állt, amennyiben nemcsak jogi, hanem a politikai szempontokat is figyelembe kellett vennie. A londoni jelentések szerint a Daily Mail azt a véleményt fűzi a hármass bizottság döntéséhez, hogy fényes erkölcsi elégtételt szolgáltatott Magyarországnak, azonban az agrárper vitáját nem oldja meg. Az agrárper legfontosabb problémája a kompenzáció kérdése, amelyet a lefoglalt magyar birtokokért fizetni kell és ezt a problémát a jogi bizottság döntése nem oldja meg.

Chamberlain előterjesztette a Népszövetség tanácsának a hármass bizottság javaslatát.

Fokozott érdeklődés várta a népszövetségi tanács mai ülését, amely kimondja az utolsó szót az optáns-pörben. Ma délelőtt 11 órakor nyitotta meg Villegas elnök az ülést, majd Chamberlain nyomban előterjesztette a birtokperrel szóló jelentését. Először az előzményeket ismertette, majd leszögezi, hogy a hármass bizottság megkísérelte a felek közötti

egyezség létrehozását. A két kormány között azonban nem sikerült egyezséget teremteni és ezért más megoldást kellett keresni. A legfontosabb kérdés volt a választott bíróság illetékességének eldöntése. Hogy ezt eldönthessék, először két kérdést kellett elintézni. Illetékes-e a román-magyar választott bíróság az optánsok román területen levő birtokai ügyében és a román agrárreform alkalmazása fellett való ítélkezésre? Ha igen, milyen módon és milyen mértékben ítélkezhetik? Részletesen ismerteti ezután Chamberlain a jogászok szakvéleményét, majd a következőket ajánlja a tanács figyelmébe:

A trianoni békeszerződés rendelkezésével nem zárják ki az általános földreformot az op-

Heves vita a felszólalások körül.

Chamberlain beszéde, illetve előterjesztése után a tanácsülésen meglehetősen éleshangú vita fejlődött ki afelett, hogy tulajdonképpen kit illet meg először a hozzászólás joga. Az elnök azt javasolta, hogy az eddigi szokástól eltérően, előbb a tanács tagjai szóljanak a tárgyhoz s ne az érdekelte felek képviselői. Apponyi erősen tiltakozott ez ellen. Az ő álláspontja mellett szól Boncourt, Scialoja és Dandurand, aki az új tanácstagok nevében kijelentette, hogy a vitás kérdést nem ismerik, most akarnak a problémával megismerkedni, de ha a vita alapján nem igazodhatnának el, úgy indítványozni fogja a döntés elhalasztását.

Apponyi felhívása Titulescuhoz.

— A hármass bizottság javaslatát Magyarország még abban az esetben sem fogadhatja el, ha a tanács ezeket a javaslatokat határozattá emeli. Abból a tételből indul ki Apponyi, hogy a politikai megoldás kísérlete, amit ebben a javaslatban lát, nem valósítja meg a Népszövetség legfontosabb alapelvét, a Népszövetség által megteremtett, s a népek életébe bevitt döntő-bíráskodást. Majd Titulescu felé fordul Apponyi:

— Felszólítom Románia külügyminiszterét, csatlakozzék a magyar állásponthoz, legalább is abban, hogy szintén elutasítja a hármass bizottság axiomáit a nemzetközi döntő-bíráskodás és jogszolgáltatás szentségének érdekében.

Magyarország elutasítja a hármass bizottság javaslatát.

Apponyi ötnegyed órás beszédben indokolja meg a magyar indítványt, amely szerint a magyar kormány javasolja, a tanács terjessze nemzetközi bíróság elé a kérdést: követelhető-e egyáltalában és ha igen, milyen mértékben Magyarországtól és Romániától a hármass bizottság által felállított alapelvek elfogadása a békeszerződés szövege és értelme szempontjából? A hármass bizottság első axiomáját, hogy a békeszerződések nem zárják ki olyan általános földbirtokreform végrehajtását, amely a magyar birtoktulajdonosokra is vonatkozik, Apponyi elismerte, hozzátette azonban, hogy a magyar birtoktulajdonosok magánjogait hathatós védelemben kell részesíteni. A második és harmadik axiomát rengeteg példára való hivatkozással visszautasította. Annak ellenére — folytatta Apponyi, — hogy magam is attól a vágytól vagyok áthatva, hogy alávessem magamat a népszövetségi tanács erkölcsi és politikai tekintélyének, nem ismerhetem el a tanácsnak azt a jogát, hogy a békeszerződés interpretálásába bocsáthozzék. A népszövetségi alapszabályok tizenharmadik paragrafusa szerint, a tanács tagjai kifejezetten megállapodtak abban, hogy a szerződések értelmezésére vonatkozó vitás kérdésekben alávetik magukat egy döntőbírói határozatnak. A döntőbíráskodás vezérgondolata a Népszövetségnek s ezt a vezérgondolatot helyrehozhatatlan csorba érné, ha a tanács magáévá tenné a hármass bizottság három irányelvét, nem szólva arról, hogy a tanácsnak egyáltalában nincs joga ahhoz, hogy kivonja magát ama kötelezettségek alól, amelyek a békeszerződésből reája háramlanak, amelyek abból állnak, hogy ki kell nevezni

társok birtokai tekintetében. Másodsorban nem szabad különbséget tenni az agrártörvény végrehajtásánál magyar és román között. Harmadszor a liquidáció csak olyan esetekre szól, ha csupán azért konfiskál a román kormány földbirtokot, mert a tulajdonos magyar optáns. A hármass bizottság — fejezte be ex-ponéját Chamberlain — reméli, hogy mindkét fél egyetért a jogügyi bizottság által hozott javaslattal. Chamberlain előterjesztését minden oldalról nagy elégedetlenséggel fogadták. Feltűnést keltett a jelentés ama passzusa, amellyel a párisi vegyes bíróságot súlyosan dezavualták, mert a vegyes bíróság éppen a 250-ik szakasz alapján akart foglalkozni a romániai agrárreformmal.

Chamberlain a vita rendkívül idegessé tette, kiderült, hogy Villegas elnököt ő kérte fel, hogy először a tanács tagjainak adja meg a szót. Dandurand beszéde közben Chamberlain idegesen oda is kiáltott:

— Akkor maradjon minden a régiben!

Erre az elnök visszavonta javaslatát s az érdekelte felek képviselőinek adta meg a szót. Apponyi és Titulescu egyszerre emelkedtek fel helyükről, kölcsönösen üdvözlik egymást, majd Titulescu hátralép és Apponyit engedi a szószékhez, aki a következőket mondja:

pőt bírákat a vegyes döntőbíráskodásból visszavont bírák helyébe. Végül felszólította a tanácsot arra, hogy vesse el a hármass bizottság javaslatát a döntőbíráskodás intézményének fensége és érintetlensége érdekében.

Apponyit ünnepli a Népszövetség.

Apponyi ragyogó szónoklattal elmondott beszéde a tanács tagjaira és a hallgatóságra, amely még soha ilyen nagy számban nem jelent meg a Népszövetség palotájának óriási üvegcsarnokában, igen nagy benyomást tett. A beszéd után a tanácstagok Titulescu külügyminiszter, sőt még a másik két román delegátus, Petrescu-Comnen és Lupu is siettek gratulálni Apponyinak, aki szinte nem győzte a szerencsekívánatokat fogadni. Apponyi beszédének különösen az a része frappirozott mindenkit, amelyben Titulescuhoz fordult, azzal a felszólítással, hogy csatlakozzék a magyar indítványhoz, mert csak így tartható ép-ségben a döntőbíráskodás eszme, ami a Népszövetség főpillére.

Apponyi beszéde után az elnök a vitát be-rekesztette, illetve annak folytatását délután-ra halasztotta. A délutáni ülésen az első szónok Titulescu, aki után sor kerül a tanács tagjaira, akik előreláthatólag nagy számmal szónak hozzá a kérdéshez s így döntés csak a késő éjszakai órákban várható.

Száznegyven növendéke

van az aradi kath. gimnáziumnak.

(Arad, szept. 17.) A katolikus gimnázium növendékei hétfőn befejezett javító vizsgálatainak eredményei ma jutottak nyilvánosságra. Az eredmény igen kedvező, mert ha az alsó osztályokból többen is, a felsőből mindössze két vizsgára jelentkezettnek nem sikerült kielégítően a javító. Itt írjuk meg, hogy az V. osztály felvételi vizsgái 20-án kezdődnek meg és a folyamodványt az igazgatósághoz be kell nyújtani. A javítóérettségik 25-én veszik kezdetüket Timisoarán (Temesváron). Ugyanekkor a katolikus gimnáziumban ünnepélyes Veni Sancte lesz és 25-én reggel megindul a rendes tanítás a katolikus gimnáziumban, amelynek ez évben 140 tanulója van.

— Georgevici Lucian dr. Timisoara polgármestere. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium tegnap határozott a timisoarai (temesvári) polgármesteri szék betöltése ügyében. A belügyminiszterium dr. Georgevici Lucian volt főpolgármestert nevezte ki Timisoara polgármesterének.

Megbánja, ha Höfer hintőporát silány utánzattal cseréli fel.

Arad képviselői sürgetik a városi tanács feloszlatását.

Az aradi és megyei liberális képviselők és szenátorok együttes távirata a belügyminiszterhez.

(Arad, szeptember 17.) Az aradi városi tanács tulajdonképeni helyzetét illetőleg a legnagyobb bizonytalanság uralkodik Aradon. A belügyminiszterium végleges döntése megmagyarázhatatlan okokból megint késik és — illetékesek véleménye szerint — ez a bizonytalan helyzet végeredményben a városnak okoz kárt, miután — mint ismeretes — a város fontos érdekét képező és a miniszteriumhoz approbálás végett küldött figyelmet a döntésig visszatartják és nem approbálják. A tegnapi Aradra érkezett magánjelentések szerint a közigazgatási tanács foglalkozott volna már az aradi tanács sorsával, sőt ugyanez a hír szerint kimondotta volna a feloszlatáshoz való hozzájárulását. Az erről szóló határozatot már a tanács két tagja alá is írta, azonban még a tanács többi tagjának az aláírására is szükség van és csak azután kerülhet az ügy a belügyminiszterium elé, amely aztán végleges döntést hoz Aradváros tanácsa ügyében.

Miután azonban ez a bizonytalan helyzetet főképen a városi adminisztráció sanyli meg, az aradi és aradmegyei liberális párti képviselők és szenátorok ma együttes táviratban fordultak a belügyminiszteriumhoz s kérték az aradi tanács feloszlatását és az erről szóló határozatnak sürgősen való kihirdetését. A táviratban röviden megindokolják azokat az okokat, amelyek a sürgős döntést teszik szükségessé. Valószínű, hogy a sürgető távirat nyomán most már hamarosan végleges döntés történik az aradi városi tanács ügyében.

Ha kottát vásárol, vegye a slágerek legjavát!

Gvözdjön meg róla, hogy ezek azok:
Ej uchnvem, Volgai hajóvontatók dala — Lei 36
Az élet olyan mint az álom, Világszép dal — Lei 36
Sir maga keserves könnyeket utánam.
Ez a legnagyobb tangódal sláger az idén — Lei 36
Fehér akácvirág, Uj orosz dal, mely utat talál minden szívhez — Lei 36
Estrella tangó A tangók királynője, uj kiadásban most jelent meg — Lei 36
Du bist zwar nicht die Henny, Porten, Csudaszép bécsi shimmy dal, Szenzációs sláger — Lei 48
Ezt a hat kottasláger az ország minden könyveskereskedésében megvásárolhatja. Moravetz kiadás, mindenütt kaphatók. 4715

Nem lesznek autótaxik Aradon.

Angel István polgármester cáfolja a berautók bevezetéséről szóló híreket.

(Arad, szeptember 17.) Néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el Aradon, hogy a város taxi-autókra ad ki engedélyeket, sőt már — ugyanez a hír szerint — eddig is tíz engedélyt adtak volna ki. Erre a hírre az aradi bérkocsisok küldöttsége kereste fel Angel István dr. polgármestert, akinél tiltakoztak az engedélykiadások ellen s kérték, hogy a taxi-autó-közlekedés bevezetése esetén, a város vezetősége a bérkocsisokat részesítse előnyben. Angel István dr. polgármester válaszában kijelentette, hogy a hír nem felel meg a valóságnak, mert a város nem adott ki semmiféle sem bérkocsit, sem autótaxi engedélyt a meglévőknél kívül. Egyben kijelentette, hogy abban az esetben, ha sor kerül arra, hogy a bérkocsiközlekedést tényleg megszüntessék Aradon, természetes, hogy a bérkocsisokat részesítik előnyben, miután azok jórésze elveszti kenyerét. A polgármester mindjárt le is szögezte, hogy ebben az esetben milyen eljárást tart megfelelőnek. Eszerint két kétlovas, vagy négy egylovas bérkocsisengedély birtokosa kaphat egy taxiengedélyt. A város garanciája mellett a bérkocsisok részletfizetésre vennének autót, amelyekkel a forgalmat lebonyolítják. Erre azonban nem kerül a sor, mert a város vezetőségének egyáltalán nincs szándékában az autótaxik közeljövőben való bevezetése.

Neuman Dániel báró kilencven éves.

Hétfőn ünnepli kilencvenedik születésnapját a Neuman-család patriarcha-kort elért szeniorja. — Sok emléket, küzdést, munkát és eredményt jelent a kilencven esztendő. — Hogyan lett a kis szeszfőzdéből a világhírű ipartelep.

A kilencven esztendőös báró e mondja az Aradi Közönynek a maga életének eseményekben dús történetét.

(Arad, szeptember 17.) Báró Neuman Dániel e hó 19-én, hétfőn tölti be kilencvenedik életévét. Megilletődött tisztelettel veszünk tudomást a ritka és nevezetes évfordulóról, amely a családi vonatkozásokon tülemelkedve, Arad gazdasági és társadalmi életének is ünnepe egyuttal. Neuman Dániel báró egyik megalapítója a világhírű Neuman Testvérek-cégnek és egyetlen, életbenlevő doyenje az egykori alapító, nagy és hatalmas Neuman-dinasztiának. Munkás évtizedek küzdelmei, fáradalmai, tragédiái, sikerei és eredményei töltik ki ennek a termékeny múltu, nagy karriert befutott öreg urnak az életét, amely most rendkívüli és bensőséges jubileumba torkollik. E nevezetes alkalomból munkatársunk felkereste a 90 éves Neuman Dániel bárót a Neuman-palotában levő lakásán és az érdekes látogatásról az alábbi tudósításban számol be:

Egyszerű, mondhatnám kispolgári ebédelőben várok a kilencvenesztendőös Neuman báróra. A falakon szentimentális olajnyomatok, a régi, masszív butorokon zenélő óra, antik porcellánok, az egész szobán első pillanatban érezhető, hogy öreg ember lakása. A szomszéd teremből végre előjön báró Neuman Dániel, kissé görnyedt, de nincs meg benne az aggyatyan botratámaszkodó ernyedtsége. Barátságos arca, eleven szemei, mosolya és érdekes, összefüggően logikus beszéde rácsafol 90 esztendőös korára. Amikor meghallja, hogy az ő személyéről, a születésnapjáról és élettörténetéről van szó, ijedten tiltakozik.

— Kérem uram, én már kivénültem az életből, elvégeztem a dolgomat, nem érdemes velem foglalkozni. Nem is szeretek már az újságban szerepelni, mit érdekl az embereket az én félrevonult személyem?

Hosszas kapacitálásra volt szükség, amíg Neuman Dániel báró beszélni kezdett:

— Nem olyan egyszerű a feladat: mondjak el egyetmást az életem történetéről. Arról regényt írhatna édes öcsém, olyan mozgalmas, változatos és érdekes volt. (Itt egy nagyot sóhajtott az öreg ur.) Most már csak vagyok. Az én valódi életem már befejeződött. Ha volna türelmem hozzá, én is megírnám emlékirataimat, ami most annvira divatban van. No, de megpróbálom nagyjából elmondani, hogy mi minden történt velem kilencven év alatt. Nagy idő ez, sok minden történt, köteteket tenne ki, ha elmondanám. Kezdem az elején. 1837. szeptember 19-én születtem egy Kassa melletti kis falucskában, Buzinka községben. A legrégebbi emlékem az 1848-as szabadságharc idejéből való. Akkor én tizenhároméves kislány voltam és a házunk előtt játszadoztam egy napon, amikor rengeteg lovas-katona vonult végig a falun. Kozákok voltak, akik a világsi fegyverletétel után masíroztak hazafelé, Oroszországba. Én véletlenül az egyik kozák közelébe kerültem, mire az meglokkott a pikájával és mérgesen rámszólt oroszul valamit. Azt hiszem káromkodott.

— Négy fivérem volt: Mór, Jakab, Ede, Adolf. Én voltam a legfiatalabb és a mechanikus-mesterség érdekelt leginkább. Eleinte lakatos-munkákkal foglalkoztam, majd az akkori idők szokásai szerint vándoruttra keltem és eljutottam Karlsruheba, ahol a magasabb technikát tanultam; különösen a gőzgépek érdekelték. Innen azután Amerikába hajóztam át, ahol tovább tanultam és dolgoztam. Kemény munka volt, de én fiatal voltam és erős.

1851-ben visszatértem és fivérelmet már akkor Aradon találtam. Valamennyiükben csak úgy buzgott a tetterő és mindenáron dolgozni, alkotni akartunk. Bátyáim szeszfőzők voltak és így egy kis szeszgyárat alapítottunk a mai Neuman-telep helyén. Kicsinyben kezdtük, de szorgalmasak voltunk, megfeszített erővel dolgoztunk és munkánkat siker koronázta. Egyre fejlődött az üzem és a mai Neuman-palota helyén, egy kis házban irodát állítottunk fel. Mór és Jakab bátyáim közben meghaltak, Adolf bátyám Bécsbe költözött, ahol az ottani export-irodánkat vezette negyven éven át. A vállalat lelke Ede bátyám volt, az ő nagy energiája és kiváló üzleti érzéke tette igazán nagygyá az egykor kicsiny szeszgyárat. Ugy Adolf, mint Ede bátyám hirtelen halállal halt meg. Este egészségesen és jókedvűen fekdtek le és reggel holtan találták őket az ágyban. Én voltam a legfiatalabb, sokkal gyengébb fizikumú, mint a bátyáim, mégis én értem el a legmagasabb kort közülük.

— A királyi kegy is elismerte közgazdasági téren kifejtett munkánkat. Előbb „végvári” előnévvel magyar nemességet nyertünk, majd az „udvari tanácsosi” méltósággal tüntetett ki engem Öfelsége, végül pedig a bárói címet adományozta nekünk. Bármily jól esett is az elismerés, én megmaradtam továbbra is munkás-embernek. Az én személyes vezetésem alatt épült a régi helyén a mostani palota és ugyancsak én vásároltam meg az összes Aradon levő Neuman-házakat is. Az idő azonban kicsavarta kezemből a szerszámot és most már Károly fiam és Adolf bátyám fia, az Alfréd folytatják tovább a munkát. Én visszavonultam, de még ma, kilencvenéves koromban sem tudok munka nélkül élni. Mindennap beírok az irodába és dolgozom most is. Szemüveggel nagyon jól látok és a kezem sem reszket az írásnál. Azt mondják, hogy nagyon szép, kalligrafikus írásom van ma is. Szabad időmet olvasással töltöm. Mindennap átolvassom az újságokat és ezenkívül könnyű német és magyar regényeket szórakoztatnak. A zenét egész életemben szerettem és most is keresem az alkalmat, hogy szép muzsikát élvezhessek. Ennyi az egész, amit magamról hirtelen mondhatok. Ez is sok, mert — ismétlem — nem szeretek a nyilvánosság előtt szerepelni és legjobb volna, ha nem írnának rólam semmit.

Neuman Dániel bárót csöppet sem fárasztotta ki a sok beszéd. Élénken, folyamatosan beszél és közben nem feledkezik meg arról, hogy cigarettával nimáljon, sőt még a hamutartót is nagy udvariasan az asztalra hozza elé. Ő maga kísér ki és bucsuzóul még egyszer a lelkekre köti:

— Ne csinájának az urak nagy dolgot az egészségből. Egy ember, aki egy életen át dolgozott, megöregedett. Ennyi történt. Ez pedig természetes és egyszerű...

A pátriarka-kort elért Neuman báró egyszerűnek és természetesnek találja, hogy élt, dolgozott és megöregedett. És igaza van. Az élet logikus rendje valóban ez, de a Ma zürzavarában rohanó ember önkéntelen elfogódottsággal áll meg csodálkozni egy ilyen nagyszabású élet, gyümölcsstermő munka és kilenc évtizednyi életkor előtt, amilyen a Neuman Dániel báróé volt.

A ritka és rendkívüli évfordulón a Neuman-család meleg szeretettel készül körülvenni a szeniort és e szép alkalomra előjönnek a külföldön élő családtagok közül is sokan.

SCHMIDTHAUER-Igmándi keserűvíz reggeli előtt fél pohárral langyosan használva megtisztítja a szervezetet a belekben képződő rothadásos anyagoktól, élénkíti a mirigyek működését, frissíti a vérkeringést, megelőzi az érlemezsedés és az öregégi elváltozások kifejlődését. ▲▲▲▲▲

Október elsején nyílik meg az aradi színház

Szendrey Mihály megszervezte az új társulatot. — Az aradi színház tagjainak névsora. — Az igazgató felhívása a bérlet közönséghez. — Szendrey nyilatkozata a színház feladatáról s a közönség támogató jóakaratairól.

(Arad, szeptember 17.) Mire ezek a sorok megjelennek, talán már hatalmas plakátok hirdetik városszerte a nagy eseményt: október hó elsején megkezdődik az aradi színház szezonja. Mindig nagy dolog volt az Aradon, amikor ilyenjárt, (régében hamarabb is, megjelent a színház vezető öles „szezonnyitó előzetes jelentése“ a hasas reklámozásokon, de régében nem volt olyan komoly jelentősége reánk aradi magyarokra nézve, mint most. Akkor, mint szórakozási lehetőség és téli időtöltés szerepelt inkább, ma azonban ez az előzetes jelentés arról a — sajnos — csaknem kizárólag egyedüli lehetőségről ad öröndetes hírt, amely megőrizheti és továbbfejlesztheti kisebbségi kulturánkat. Bizony ott tartunk ma már, hogy erre a célra ugyszólván csak a színház maradt meg számunkra. Érthető tehát, hogy az egész város szinte lázas izgalommal leste a szezon megindulásáról és a szerződtetésekről kiszivárgó híreket.

Tegnap délután Aradváros tanácsa egyhanguan Szendrey Mihálynak adta az aradi színházat és így az arad—temesvári kerület egyik állomása az ő kezébe került, úgy, hogy most már csak a második állomásra van szó. Remélhetően nem fogja Timisoara tanácsa felborítani azt a kerületbeosztást, amit Clujon állítottak össze hozzáértő és pártatlan emberek.

Az új társulat.

Mára ilykép Szendrey Mihály az aradi színháznak, erre a szezonra most már hivatalosan is, direktora, nagyobb részben befejezte a szerződtetési tárgyalásokat és az egyik bonviván kivételével összeállította a társulat névsorát. Meg kell állapítanunk, hogy az új társulat kifogástalan erőkből áll és így a legjobb reményekkel nézhetünk a szezon elé. Örömmel veszi bizonyára tudomásul az aradi közönség, hogy Szendrey direktor a primadonna kérdést Lengyel Irén, a cluji színház primadonnájának szerződtetésével oldotta meg. A minden tekintetben kiváló primadonna mellett Horváth Mici és Szentgyörgyi Manyi szerepelnek, mint énekesnők, a társulat szubrettje pedig a kedves és temperamentumos Kertész Mancsi, akit már tavaly is szívébe fogadott a közönség. Viszontlátjuk, mint tavalyi ismerősöket a színpadon Fekete Irént, B. Kálmán Sárít, a kedves és tehetséges Pallav Manyit, az aranyos humoru Kiss Mariskát és E. Károly Klárit. Új tag viszont a bájos, fiatal Szepessy Eta prózaszínésznő és Juhász Etel. Hatalmas megerősödését jelenti a társulatnak Táray Ferenc, aki állandó vendégnek szerződött le az aradi színházhoz. Ez a nagynevű művész óriási nyeresége a prózai együttesnek, amelynek férfitagjai ugyanazok, akik tavaly voltak, nevezetesen: Szendrey Mihály színházigazgató, Győző Alfréd, Jávör Alfréd, Mészáros Béla, Olasz Lajos, Kun Dezső, Kallós József, aki, mint tavaly, az idén is titkára a társulatnak. Az egyik énekes bonviván Jung János, a másikkal még folynak a tárgyalások. Visszajött táncos-komikusnak a kedvelt Déry Jenő, a táncos naturburs pedig Szendrey Misi marad. Erdélyi Kálmán és Kövári Emil egészítik még ki a társulatot, akiket kívül egy 14 tagú női és 10 tagú férfikórus alkotja az új társulatot. Főrendező: Hetényi Elemér, aki szerepeket is fog játszani. Szakrendezőként pedig Szendrey Mihály direktor, Győző Alfréd, Mészáros Béla és Kallós József működnek közre. Gellért Pál, a tavalyi karnagy mellé leszerződött karnagynak az Aradon jól ismert, kitűnő Csányi Mátyás is. Ha még elmondjuk, hogy 20 tagú zenekara van a társulatnak, akkor végeztünk is a referáttal.

A színházigazgató a közönséghez.

Szendrey Mihály színházigazgató az előze-

tes jelentés kapcsán a következő szavakkal fordul Aradváros közönségéhez:

— Nagyérdemű Közönség! A mai viszonyokban is igyekeztem Erdély legjobb színházát megszervezni annak a közönségnek, amelynek rokonszenvét és támogatását immár három évtizede hálával telt szívvel bírom. Nagyon kérem Aradváros közönségét, hogy e súlyos anyagi helyzetben — melyben a rendkívüli kiadások juttatták színészetünket — támogatni szíveskedjenek. Mindenkor igyekezni fogok becsületes, szorgalmas és kielégítő munkával e támogatást kiérdemelni. — A mai helyzetünkben a színház fentartását csak a bérlet biztosítja, ezért tisztelettel kérem Aradváros nagyérdemű közönségét, hogy bérlet igénybevételével támogatni szíveskedjék.

Szendrey Mihály az aradi színház feladatairól.

Munkatársunk egyébként ma beszélgetést is folytatott Szendrey Mihály igazgatóval a jövő szezonról, a szezonkezdésről és általában reményeiről a szezon kimenetelére vonatkozólag. A színházigazgató a következőket mondotta el munkatársunknak:

— Igyekeztem Arad közönségének a lehető legjobbat nyújtani és bízom az én régi közönségemben, hogy nem fog elhagyni a súlyos viszonyokban. Kötelességszerűleg jelentem ki, hogy ha, amint a múltban is, valamilyen szerepkörön a közönség hiányt fedezne fel, én legjobb akaratom és belátásom szerint kész vagyok a legmesszebbmenő korrekurára. Viszont és talán nem is tudom eléggé hangoztatni, odaadó támogatást kérek, mert kétségtelen és bizonyára mindenki előtt ismeretes, hogy milyen nehéz a színház helyzete és fennmaradása annyi sok akadály és gáncs között. Köztudomású az is, hogy megfelelő anyag a színészeket illetőleg, Erdélyben fölötte kevés van. Fölfrissíttem társulatom operett-személyzetét. Két primadonnát tartok, két bonvivánt hozok, csak hogy Arad közönségének művészeti igényeit a legnagyobb mértékben kielégítem. Pedig hatalmas a rizikó és még nagyobb a felelősségérzet. Hiszem azonban, hogy a közel jövőben végre megtörténő timisoarai színházkoncesszió-döntés reám nézve kedvező lesz, a timisoarai városi tanács belátja Arad—Timisoara színházának együttműködését és ez megfelelő biztosító támogatást nyújt, még inkább növelheti áldozatkésziséget. A román hatóságok a koncessziók kiadásában leszögezték, hogy amennyiben megfelelő társulat önhibáján kívül jutna válságos anyagi helyzetbe, ők maguk támogatják a társulatot; ha így, ily megértően gondolkodnak a román hatóságok, mennyivel inkább kötelessége segíteni a magyar közönségnek a színházat, amely az ő kulturáját szolgálja.

Október elsején nyílik meg az aradi színház.

— Ami a szezonkezdést illeti, október elsején nyitom meg a színházat. Még pedig minden valószínűség szerint, Lengyel Irén újonnan szerződtetett primadonna bemutatkozásával, a Cirkuszhercegnővel. Azután sorra fogom venni az egyelőre tárgyalás alatt levő bonviván, majd Horváth Mici primadonna, Szepessy Eta társalgási színésznő, a pesti színész-akadémia végzettségű tagja, Jung János bonviván, Déry Jenő komikus bemutatkozásait csupa új slágerben. A prózatársulatot jelentékenyen megerősítettem Táray Ferencel, aki minden hónapban, mint állandó vendég, hat estén játszik Aradon. Művészeti nagy nyereség Csányi Mátyás karnagy szerződtetése, aki Gellért Pállal együtt örökösök majd a színház zeneművészete felett. Fölfrissíttem a női és férfikart és bizonyára kellemes meglepetés, hogy a női karon kívül állandóan nyolc girl is játszik az operettben. Hetényi színi-

iskolájából. Rövidesen a legfrissebb pesti slágerek kerülnek bemutatásra Aradon; így a nagy technikai kiállítású Oroszország. A legkisebbik Horváth-lány, az Édenkert, a Broadway és a Fecskefészek. Ismétlem még egyszer, minden ambicióm a legnagyobb igények kielégítése, de ép úgy kérem az én régi, jó aradi közönségem lelkes támogatását.

Arad közönségének kötelessége.

Ime, ilyen auspiciumok mellett indul az aradi színház az új szezonnak. Jó, hozzáértéssel megszervezett társulat, az igazgató agilis és áldozatkész munkássága, mind a két kellek olyan, hogy komolyan rászolgál arra, hogy a közönség igazán odaadó támogatással segítse. A mai súlyos viszonyok között jelentős kulturbázis a színház s ezek között különös értéket jelent az aradi színház, mint komoly ápolója a magyar művészetnek. Szendrey Mihály kérelme a magyar színház fentartásának érdekében e szűkös viszonyok között teljesen jogos, sőt olyan, amelyet teljesíteni magyar kötelesség. Ezt pedig elsősorban bérletjegyzéssel lehet teljesíteni, amely állandó és jelentős támogatója lenne az aradi magyar színháznak. Aradváros közönsége tehát akkor támogatja igazán Thália aradi papjait, ha mind nagyobb számmal jegyez bérletet a szezonra. S öröme is telik majd ebben, mert Szendrey Mihály nem üresszavú ember. Amit ígér — beváltja.

Gramofonok és lemezek
rendkívüli nagyválasztékban és legolcsóbban 4439
HEGEDÜS cégnél Aradon

Kilakoltatják

az arad-belvárosi kisdudóvót.

Aradmegye vezetőségének szűksége van a megye-kerti helyiségre. — A város vezetősége nem tud helyet adni a kisdudóvónak.

(Arad, szeptember 17.) Megírta az Aradi Közlöny, hogy a megye vezetősége elhatározta, hogy visszaveszi a megyeház kertjében levő épületét a belvárosi óvodától. Az érdekelt szülők akkoriban mozgalmat indítottak és közbenjártak, hogy a megye vezetősége változtassa meg elhatározását, azonban az akció nem járt sikerrel. Olariu Demeter tanfelügyelő ugyanis ma bejelentette a város vezetőségének, hogy a megye vezetőségének rendelete értelmében a belvárosi óvodát október 1-ével kilakoltatják jelenlegi helyiségeiből, amelyekre a megyének szűksége van. Az ügyre vonatkozólag Angel dr. polgármester kijelentette, hogy ha a megye erre vonatkozó hivatalos átirata megérkezik, közölni fogja, hogy jelenleg erre a célra nincsen más helyisége és így nincs hova elhelyezni az óvodát. A város ugyan gondoskodott az idején költségvetésben arról, hogy a belvárosi lakosság gyermekei részére óvodát és elemi iskolát építhessen, azonban addig, míg az épület el nem készül, más megfelelő helyen nincsen az óvoda részére. A város ennek alapján most külön is kéri fogja a megye vezetőségét, engedélyezze az óvoda további ottmaradását, mert annak megszűnése érzékenyen érintené a belvárosi szülőket. A kilakoltatás híre természetesen általános megdöbbenést okozott az érdekelt, főleg kisebbségi szülők körében, akik azonban erősen remélik, hogy a megye vezetőségének elhatározása a kifizetett háttárdíig mégis megváltozik s a halálra ítélt óvoda továbbra is a helyén maradhat.

SPORT

O Hétfőn ismét megjelenik az Erdélyi Sport. A legutóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a sportesemények érdektelensége miatt szünetelő Erdélyi Sport végleg beszüntette megjelenését. A hír nem felel meg a valóságnak, mert Arad egyetlen sportlapja hétfőn a szokott időben, a rendes terjedelemben jelenik meg. Közli a legfrissebb bel- és külföldi sport-szenzációkat.

Gyermek-kocsik legfinomabb kivitelben gyári árban, mindennemű javítások legolcsóbban

Gyermek-kocsiüzem

Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 38. Széchenyi malom mellett. 497

Marion Mill hazajött Aradra.

Deutsch Manci résztvesz szüleinek ezüstkodalmán. — Beszélgetés a legifjabb Reinhardt-művésznővel, aki Bécs legtöbbször lefényképezett asszonya. — Az aradi művészasszony nem ad interjút, de szépen elbeszélget bécsi életéről, művészi törekvéseiről, sikereiről. — Filmre készül Marion Mill.

(Arad, szeptember 17.) Ma reggel Aradra érkezett Marion Mill, a bécsi Josefstädter Theater tagja, hogy résztvegyen szüleinek, Deutsch Andor nagykereskedőnek és feleségének jövőheti ezüstkodalmán. A Marion Millé arrivált M. Deutsch Manci, akiről volt már alkalmunk írni nem egyszer, vagy tíz napot Aradon tölt el és aztán megy vissza Bécsbe küzdelmei és máris szép sikerei színhelyére, a volt császárvárosba, ahol inég most is lehet művészileg dolgozni és ahol a szép jövő transzparensei világítanak egy tehetséges, fiatal, szép uriaszony elé, aki elindult innen a Marospartia mellől és kikötött a Duna-parti világvárosban.

Ha pedig valaki azt hiszi a naiv és ép emiatt boldog olvasók közül, hogy az újdonsült aradi Reinhardt-színésznővel könnyű dolog egy interjút csinálni, az nagyon téved. Tornay Cecillel — tapasztalásból beszélek — vakóságos gyerekjáték egy beszélgetés, pedig a világhírű regényíró nő meglehetősen híres „méltóságos” rangjánál fogva is exkluzivitásáról. Na de hiszen rendén van. Ha valaki művésznő és talentum, akkor legyen is az. Legyen ideges, szeszélyes, rapszodikus, kedves, elbájosító, mint egy színes kaleidoszkop. Ez már hozzátartozik a dologhoz. Szóval hosszas előtelefonálások és meggyásások után kinyílt a szalon ajtaja és abban egy sudár, ragyogó fekete nő állt. Szép, pompás asszony, aki hangtalan gesztussal jelzi, hogy „tessék.” Belépek.

— Marion — mondja a bemutatkozásánál és rögtön arról beszél, hogy ő nagyon örül, stb., stb., de nyilatkozatról szó sem lehet, mert ő csak a szülei ezüstkodalmára jött haza és csak tíz napig marad Aradon, aztán pedig megy vissza Bécsbe.

Hallván, hogy nincs interjú, tehát szépen, nyugodtan leültem egy kényelmes fotóba és gyorsan feljegyeztem a fenti három adatot. Pár pillanat múlva leült Marion Mill is és ezzel rendén is volt minden. Egy-két mondat s a művésznő megadta magát sorsának.

— Most, ha visszamegyek — kezdte — filmezni fogok Bécsben. Schönbrunnban készülnek a felvételek. Megfilmesítik a Darázsiészkét is, amelyben oly sokszor játszottam a Kammerenspielében. A filmen ugyanazt a szerepet fogom eljátszani. Eddig hetvenháromszor léptem fel Reinhardt-nál az Alvo férjben. Figyej el, unalmas volt már.

— És a filmezés után? — kérdezzük.

— Megint a színpad. Egy francia vígjátékban lépek fel Reinhardt-nál. Rengeteg fénykép jelenik meg rólam. Az egyik spanvol lap ezzel az ábrával hozta fényképemet: „Bécs legtöbbször lefotografált asszonya.” Svéd irodalmi revüben is láttam arcképemet. Szeretném, ha megnéznék őket... Ja igaz, tele van a ház vendégekkel... istenem: vissza is kell mennem — na nem bá, majd fejjön máskor.

— Természetesen.

— Igen... és minden héten főleg a Leipziger Illustriertében jelenik meg fényképem. Meg is kérdezte tőlem egyszer egy ur: „Mondja csak gnädige Frau, ismeri maga Leipzigt?” „Nem” — feleltem én — „de Leipzig az ismer engem.” Ez a legújabb Marion Mill-vice.

— Nagyon jó! El vagyok...

— Na csak ne beszéljen annyit. Az magától értődik, hogy jókedvű vagyok és örülök az életnek és mindennek. A beérkezettek nem tudnak már örülni ilyesminek, csak mi félig beérkezettek. Mi boldogok vagyunk! Szó volt arról is, hogy leszereződök Marischkához a Theater an der Wienhez, de nem mentem.

TELJESEN INGYEN

adunk a következő mellékleteket az Uj Divat minden számához. Egy tizenhat oldalas irodalmi mellékletet, novellák, képek, versek, hasznos tanácsokkal. Egy francia modell eredeti szabás minta-ívet. Egy levasalható mintáivet. Hat oldal művészi műnyomásban, a legújabb divatújdonságok. Ezeket kívül számtalan divat újdonságot, divat postát tartalmaz az Uj Divat. Egyes szám ára 25 lef. Kapható mindenütt. Romániai megbl-zott: Librăria Editoare Ig. Hertz București, Calea Victoriei 4821

— És hogy él Bécsben?

— Jól. Tanulok. Sokat. Különösen németül. Bucsuzkodásra állok fel.

Eltemették Raab Ákost.

Paulisnál vetette ki a Maros az egykori aradi katonatiszt holttestét. Ménesen helyezték örök nyugalomra a megrendítő tragédia áldozatát.

(Arad, szeptember 17.) Raab Ákos mély megdöbbenést keltett tragédiája széles körökben a legnagyobb részvétet váltotta ki. A volt aradi honvédszázados holttestét tegnap délelőtt partra vetette a víz Paulison, alig néhány száz méter távolságra attól a helytől, ahol a megrázó tragédia történt. Raab Ákos családja, mielőtt a holttestet megtalálták, úgy határozott, hogy a temetést Aradon tartja meg és a holttestet az itteni családi sírboltban helyezze el örök nyugalomra. Ezt a tervet azonban nem lehetett végrehajtani, mert a partra

— De — fejezi be — sokat sportolok. Látom, sok vizet iszom és kevés szeszt. Viszont — nagyon fontos — igen szeretem a sárga diányét rummal és cukorral. Maga még nem evett?

— Nem.

— Kár. Nagyon jó.

Meghajtom magam, az uccán a szitáló esőben pedig ugra fülemből cseng behízelt hangja, meg a sárga diánye rummal és cukorral. Nem is lehet rossz... Fóthy Ernő.

vetett holttest olyan állapotban volt, hogy nem lehetett szállítani. Valószínűnek tartják, hogy a hulla megakadt a vízben és azért nem sodorta a Maros távolabbi helyre. A holttest megtalálásáról azonnal értesítették az aradi ügyészséget és a helyszínre utazott hatóság orvosjelentése alapján az ügyészség megadta a temetési engedélyt. A temetés tegnap délután folyt le Ménesen, általános részvétel mellett. Orvosi megállapítás szerint Raab Ákos tragikus halálát szívizélhűdés okozta.

Közel kétmillió az adósikkasztás Nadlaccon

Teljesen befejeződött a vizsgálat a nadlaci adóhivatalnál történt magyarányu visszaélések ügyében. — Hogyan derült ki az elhunyt adófőnök bűnössége. — A pecicai kerületi adóellenőr sikeres rovincsolása. — Nem térül meg a pénzügyi kincstár kára.

(Arad, szeptember 17.) A nadlaci (nagy-laki) adóhivatali sikkasztás ügyére ma teljes világosságot derített a hivatalos vizsgálat. A napok óta folyó rovincsolások során olyan adatok kerültek nyilvánosságra, amelyekből kétségtelenül megállapítható, hogy a sikkasztásokat, amelyeknek összege végeredményben egy és háromnegyed millió lejt tesz ki, a május hónapban hirtelen elhunyt Petroi Sava adóügyi ellenőr, a nagy-laki adóhivatal akkori főnöke követte el. A magyarányu visszaélések a legmélyebb megdöbbenést váltották ki a község lakosai között, mert Petroi Sava mindenki konkrét, becsületes embernek ismerte. A szenzációs részletekben bővelkedő vizsgálat adatairól a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Spieschny Károly pecicai (pécskai) kerületi pénzügyi ellenőr, akinek körzetébe Nadlac is tartozik, szeptember 12-én Nadlacra utazott a szokásos rovincsolás megejtése végett. Petroi halála óta ugyanis a pénzügyigazgatóság rendeltére egy fiatal tisztviselő vezette a nadlaci adóhivatalt, aki pontosan és lelkiismeretesen látta el az ügyeket. A nadlaci adóhivatal minden gyanú felül állott és annál nagyobb megdöbbenést keltett a rovincsolás eredménye. Mindjárt az első napon Spieschny Károly ellenőr egy gyanús aktát talált, amely egy telekkönyvi átírás adatait tartalmazta. Az akták mellé az átírás illetékéről szóló nyugta volt mellékelve, amely az illeték összegét tüntette fel. Az ellenőr előtt igen gyanús volt, hogy miként heverhet ez az akta az íróasztal mélyén s tovább kezdett vizsgálni, átment a járásbírószáron működő telekkönyvi hatósághoz, ahol aztán a további vizsgálat meglepő adatokkal szolgált.

Kiderült, hogy 1923-tól kezdődőleg Petroi Sava állandóan dezsmálta az adóhivatal pénztárát olyan módon, hogy a telekkönyvi átírás illetékéről szóló nyugtákat, amelyeket a feleknek kellett átadnia, a törvényben előírt összegekről állította ki. A hivatalban maradó ellennyugtákat azonban lényegesen csekélyebb összegekről szoltak. A sikkasztó úgy akarta magát biztosítani egy esetleges leleplezés ellen, hogy az ellennyugtákat nem a fél

eredeti nevével állította ki, hanem költött neveket írt be, hogy ezzel is megakadályozza az esetleges ellenőrzést. A rovincsolás alatt összesen hatvanhat ilyen hamisított nyugtát talált Spieschny ellenőr. Ezek a nyugták mind Petroi Sava kézírásával voltak írva, amelyből feltétlenül megállapítható, hogy a sikkasztásokat ő követte el. A sikkasztott összeg nagysága eddigi megállapítás szerint egy millió 750 ezer lejt tesz ki. Spieschny Károly ellenőr, amint megállapította a hivatali sikkasztást, telefonon azonnal jelentést tett az aradi pénzügyigazgatóságnak. A jelentés alapján Balaianu inspektor és Neagota Gyula aradi pénzügyi tanácsos kiutaztak Nadlacra és a már elkészített jegyzőkönyvek alapján ők maguk is megállapították a magyarányu visszaéléseket. Az elhunyt sikkasztó Nadlaccon lakó családjától, Spieschny ellenőr — a törvényadta hatalmánál fogva — száznegyvenkétezer lej készpénzt foglalt le és ezt az összeget nyomban bevételezte az adópénztárba és az elsikkasztott összegek javára könyvelték. Petroi Sava családjának Nadlaccon háza és földje van ugyan, azonban ezeknek értéke olyan kevés, hogy körülbelül egy millió lej fedezetlenül marad. Pénzügyi törvény szerint ezt az összeget Spieschny elődjének kell megfizetni, aki a sikkasztás ideje alatt többször rovincsolta Nadlaccon és nem vette észre a visszaéléseket.

Gyermek-kocsik és székek legolcsóbban Hegedűs-cégnél Aradon.

— Súlyos kocsiszerencsétlenség Kiszénán. Chisineu-Crisről jelentti tudósítónk: Súlyos kocsibaleset történt tegnap Chisineu főutcáján. A Braun-féle butorgyár igáslovak a hidról lejövet megvadultak és letérve a kocsitól, a gyaloguton vágattak végig. Balogh István kocsis, aki már nem volt ura a lovaknak, ijedtében leugrott a kocsiról és súlyosan megsebesült a lábán. A gyalogulon pedig Baranyai Istvánt ütötte el a kocsis és oly erősen nyomta a ház falához, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett.

A SIKOLY Hego Werner és Grete Ruth-tal
ma a Marospartii mozgószínházban.

H I R E K.

Kilencven esztendő.

A gazdag ember szive nagy és kitaró ostromnak van kitéve. A szegénység és nyomor körülötte hullámzó gyűrűje egyre kér, könyörög, követel és a sziv, a gazdag ember szive fájdalmasan sajog az állandó ostrom alatt. Van olyan, amely megedzódik, megkeményedik ebben a láthatatlan küzdelemben és végkép bezárul a nyomor könyörgő szavai előtt. Ezeket kérgesszívű gazdagoknak nevezik és mert sokan vannak ilyenek, ezt a jelzőt általánosítják a vagyonos osztályra.

Ezt a jelzőt azonban Neuman Dániel báróra, aki most ünnepli születésének kilencvenedik évfordulóját, még soha senki sem alkalmazta. Pedig kilencven esztendő nagy idő, amely alatt sok nyomoruság kopogtatott Dániel báró szívének pitvarán. És egyetlen egy se ment el anélkül, hogy ez a sziv meg ne nyilván előtte. Neuman Dániel báró mindennek fölött — ember, jó ember volt, mindenkoron a szegények támasza, az elesettek vigasztalója. A szive érző és melegen dobogott a nyomoruság és szenvedés felé, egy pillanatra sem felejtette el, hogy a gazdája: ember, gazdag ember, akinek eszközei vannak a segítségére. És segített is ott, ahol kellett. Telt pénztárca alatt talán még nem dobogott résztvevőbb sziv az övénel, amely egytestvérnek érezte magát a többi, érzéssel telt, meztelen és pénztárca nélküli szivekkel. Most, hogy Neuman Dániel báró kilencvenedik születésnapját üli, ezek a szétszórt szivek hálásan, holdogan üdvözlik ajándékos társukat, a gazdag embert, akinek szive van.

— **Ileana hercegnő tengeri balesete.** Bucurestiből jelentik: Kellemetlen baleset érte tegnap Ileana hercegnőt. A hercegnő jelenleg Constantában nyaral és mint a vitorlásport szenvedélyes gyakorlója, tegnap kiment a nyílt tengerre egy vitorlás bárkán. Hirtelen azonban vihar keletkezett és a bárka felborult. A hercegnő azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és a bárkába kapaszkodott, míg egy közelben álló német gőzös a segítségére nem sietett. A gőzös felvette fedélzetére, majd később egy ágyunaszád érkezett a helyszínre, amely visszavitte a hercegnőt Constantába. Ileana hercegnőnek nemmi baja nem történt a váratlan furdó folytán.

— **Hazajön a pénzügyminiszter.** Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter szerdán hazaérkezik.

— **Pokolgépes merénylet a szerb—görög határon.** Belgrádból jelentik: A Politika jelentése szerint a szerb—görög határon levő Gyevgyelik határállomás legelőkelőbb szállóját tegnap pokolgéppel felrobbantották. A szilánkok hét embert sebesítettek meg. A robbanás következtében tűz támadt, amely rövidesen a szomszédos két szállóra is áttért. A tűz még tart. A lap véleménye szerint a merénylet bosszu műve és a pokolgépet a választási kudarcért az ellenzék néhány fanatikus híve helyezte el.

— **Dr. Goldschmidt gyermekorvos rendelőjét áthelyezte Str. Horia (Széchenyi-u.) 7. alá.** Telefon 23.

— **Arad megyei tanító hitoktatási vizsgája.** A timisoarai (temesvári) püspöki aulán tegnap délelőtt K a y s e r Lajos kanonok elnökletével hitoktatói vizsga volt, melyen Bieber János gyoroki tanító szerzett hitoktatói diplomát. Bieber magánszorgalomból teológiai tanulmányokat folytatott és a gyoroki elemi iskolában hitoktatást gyakorolt. Nemrégiben az egyházmegyei hatóságokhoz folyamodott a hittani oktatásra való képesítésért és hajlandó volt az előírt vizsgálatoknak alávetni magát. Kérését teljesítették és tegnap délelőtt kitüntetéssel letette a hitoktatói vizsgát. Bieber diplomát kapott, mely rendes hitoktatói működésre jogosítja fel. A vizsgabizottság tagjai Schicht Ádám dr., Faragó János dr. és Korner József dr. teológiai tanárok voltak.

Oroszország békülni akar Angliával.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Londonból jelentik: A Westminster Gazette jelentése szerint minden jel arra mutat, hogy a szovjet a legközelebbi hetekben megkísérli a tárgyalásokat Angliával arra vonatkozólag, hogy újra felvegyék a diplomáciai viszonyt. A

— **Aradi orvos az ideggyógyászok lugoji (lugosi) országos kongresszusán.** Az ideggyógyászok, pszichiáterek és pszichológusok ezidei országos kongresszusa Lugojon lesz a hó 18—21-én. Mint a szervező bizottság jelentéseiből már látható, a kongresszus nagyszabásúnak ígérkezik. Eddig is igen sok egyetemi tanár és speciálista jelentette be részvételét, hogy a kongresszuson összegyűlt orvosok az ideg- és lelkiélet betegségeinek új gyógymódjait, az újabb orvosi kutatások eredményeit megtárgyalják. Aradról Szedlák Ödön dr. ideggyógyász utazott el ma a vasárnap kezdődő kongresszusra.

— **Eljegyzések.** Blahutka Hilduskát eljegyezte Meixner Emil.

Grünbaum Bözsike (Nadlac) és Grieshaber Imre (Arad) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Kovács Annuska urleányt eljegyezte Herold József.

— **Átalakítják az aradi Neptun-fürdőt.** Megirtuk mai lapunkban, hogy Aradváros vezetőségének körében az a terv merült fel, hogy a Neptun-fürdőt kiveszik a mérnöki hivatal hatásköre alól és annak vezetését a gépüzemekre bizzák. Errevonatkozólag ma nyilatkozott Angel István dr. polgármester, aki kijelentette, hogy egyáltalán nem látja szükségességét annak, hogy a Neptunt kivegyék a mérnöki hivatal kezéből. A jövő furdőszezonig — mondotta a polgármester — feltétlenül lesznek nagyobb átalakítások és én magam dolgoztam ki erre vonatkozólag egy tervezetet, Muresan János főmérnökkel együtt. Az idei költségvetésből több milliót akarunk a Neptun-fürdő átalakítására és modernizálására fordítani, hogy a követelményeknek lehetőleg teljesen megfeleljen. Itt írjuk meg, hogy a jövő év május 23—30-ig nemzetközi furdőkongresszus lesz Bucurestiben és Constantában, amelyre Aradváros képviselőit is meghívták. Az errevonatkozó értesítés már meg is érkezett a városhoz, amelyet arra is felkérték, hogy a kongresszuson az aradi Neptun-fürdőről és a strandoló közönségről elkészített fényképfelvételeket is mutassanak be. Ma válaszolt a város a meghívásra és közölte, hogy a kongresszuson nem vesz részt. Elsősorban a kért fényképfelvételeket már nem készíthetik el, mert a furdőszezon elmúlt, azonkívül pedig jövőre teljesen át lesz alakítva a fürdő.

L. B. O. harisnyák KELL és KRAUSZNAI ARAD.

— **Két esperanto-csoport fuziója Aradon.** Régi kívánsága volt már az aradi esperantistáknak, hogy az Aradon működő kisebb esperanto-csoportok egyesüljenek egy erős testületben, hogy közös és egyöntetű munkájukkal könnyebben érthessék el kitűzött céljukat, az esperanto nemzetközi nyelv elterjedését. Az „aradi szabad esti tanfolyam” és a „Minerva” keretében eddig működő esperanto osztályok vezetősége tegnap este ülést tartott, melynek határozataként kimondták a két csoport fuzióját, mely szerint a „Minerva” osztálya beolvad az „aradi szabad esti tanfolyam” Ferenczy tanár által vezetett esperanto osztályába. Ismerve az esperantisták lelkes munkáját, a téli kurzusoktól szép eredmény várható.

— **Önként jelentkezett a szélhámós feltaláló.** Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy Méry György „feltaláló”, a lipótmezei elmeorvosintézet volt lakóját, aki Bécsben és Budapesten többszörös csalásokat vitt végbe, az osztrák hatóságok körözik. Méry tegnap d. u. meglepetésszerűen megjelent az ügyészségen s már a folyosón kiabálta, hogy ő a világhírű feltaláló, akinek érvényesülését maffiával akarják megakadályozni. A főügyész utasítására erre a soros ügyész letartóztatta Méryt, aki nagy felindulásában azt sem tudta elmondani, hogy mi vezette az önkéntes jelentkezésre. Holnapi szembesítésén állapítják

tárgyalás alapja Anglia részéről a hitelezők feléigítése lenne s ezzel szemben Anglia a szovjetet nagy angol hitelhez juttatná. Valószínű, hogy a szovjet október közepén, a forradalmi ünnepek befejezésével, megteszi a pozitív indítványt is.

meg, hogy a különös esetben egy zseniális szélhámós vagy egzaltált ember furcsaságairól van-e szó?

— **A Ben Hur nagy sikere Aradon.** Csodálatos, hogy mennyire fölkavarhatja a város nyugalalmát egy film. Legalább is így van Aradon, ahol az Erzsébet-mozgóban nap-nap után hatalmas siker mellett előadásra kerülő Ben Hur úgy szólván egész Aradot megmozgatta. Ahogy mondani szokás: egymást ölik emberek naponként jegyekért, mert mindenki valósággal életszükségletnek tartja a világatrakció megtekintését. De meg is érdemli a frappáns érdeklődést a Ben Hur, mivel ez a film méltán az, amelynek emlékeztető örökké élni fog a nézőben. Egész sereg színes felvétel. Krisztus születése, a gyöttrő gályarabság, a kereszténység első megmozdulása, izgalmas kocsi-verseny, tengeri ütközet oly kiemelkedők a képben, hogy ezek valóban a világ filmiparánk legelső alkotásává emelik a Ben Hurt. Ramon Novarro, az ideális filmszínészek megszemélyesítője ragyogóan alakítja a főszerepet. Az aradi Erzsébet-mozi még néhány napig tartja műsoron a filmszenzációt, a megtekintéssel tehát mindenkinek sietnie kell.

— **Halálozás.** Szabados László, Aradváros nyugalmazott főpénztári ellenőre, szeptember 17-én 66 éves korában meghalt. Temetése 19-én d. u. öt és fél órakor lesz a felső temető halottas házából. Az elhunytat előkelő rokonság gyászolja, közöttük dr. Parecz Béla, Aradváros volt képviselője.

— **A magyar osztályosorsjáték szenzációja,** hogy 40.000 nyereményt sorsolnak ki, több, mint 6 millió pengő (cca. 180 millió lej) készpénzben és hogy minden második sorsjeggyel nyer! Az elérhető legnagyobb nyeremény egy sorsjeggyel 500.000 pengő (cca. 15 millió lej). A jutalom 300.000 pengő (cca. 9 millió lej), a főnyeremény 200.000 pengő (cca. 6 millió lej). A nagy érdeklődésre való tekintettel a megrendeléseket nem tanácsos halasztani. Mindenki anyagi viszonyaihoz mérten vehet részt a játékban. Hivatalos árak költséggel együtt: egész sorsjegy 620 lej, fél 320 lej, negyed sorsjegy 170 lej. Rendelések Lányi és Társa bankháza, Budapest, Apponyi-tér 3. intézendők. A pénzt legcélszerűbb nemzetközi postautalványon, vagy bank útján küldeni.

SÁMSON JAKAB

uriszabó ószi szövetkülönlegességek megérkeztek, Arad, új Neuman-ház.

— **Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Kiházasítási Csoportja igazgatósága** tisztelettel értesíti a közönséget, hogy a tagok beszerzése csak f. év október 15-éig tart. Felhívatnak tehát az érdeklődők, hogy a beirat e határnapig eszközöljék, mert a megalakulás után már csak tizethatéven alóliakat szabad felvenni. Az igazgatóság.

— **Gyomor- és hasbántalmak,** izgékony-ság, migrén, kimertültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség már nagyon is kétségbeesítő esetekben megszűntek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorra megivott egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a Ferenc József viz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja** értesíti tagjait, hogy f. hó 17-éig a 20-ik szelvényig esedékes a fizetés. Egyben közli a beiratkozni szándékozókkal, hogy a tagfelvételek október 1-én megszűnnek, miért is akik még akarnak beiratkozni, jelentkezzenek a hivatalban, Str. Bratianu (Weitzer-ucca) 18. Iparos Otthon épülete.

Oszi divatujdonságok

nagy választéka megérkezett 4781
SZEKELY MIHALY divatruházába
Piata Avram Iancu 20. (Szabadság-tér.)

BEN-HUR még 4 napig műsoron az Erzsébet Mozgóban.

Hétfőtől kezdve az előadások d. n. 4, 7 és este 10-tor a teremben szépidő esetén 8 órákor a kertben.

— A timisoarai (temesvári) belga konzulátus megkezdte működését. A timisoarai (temesvári) királyi belga konzulátus az alant közölt királyi exequatura alapján közhírré teszi, hogy működését felvette. A konzuli hatóság hivatalos helyisége a Gyapjúipar R.-T. gyártelepén van és hivatalos órák délelőtt 11—1-ig, ünnep és vasárnapok kivételével tartatnak. A konzulátus a következő királyi dekrétum alapján kezdte meg működését: Ad. Nr. 402L3—1927. Mi I. Ferdinand, Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya. Mindenkinek a jelenben és a jövőben egészségét! Látva és megvizsgálva Totis R. urnak 1927. június 10-én kelt megbízólevelét (pátensét), amellyel Őfelsége, a belgák királya őt Timisoarára konzulnak kinevezte és tetszéssel akarván fogadni és bánni Totis urral, engedélyt adunk neki, hogy konzuli körzetében az említett pátens hatalmi körét élvezhesse, nemkülönben az összes eközjogokat és mentességeket, amelyek tiszttségéhez kötve vannak. Elrendeljük az összes közigazgatási és bírói hatóságoknak, hogy őt Belgium konzula minőségében elismerjék, hogy akadálytalanul tölthesse be a nemzetközi szokások és megegyezések értelmében rábizott hivatalos teendőit. Elrendelem különösen Temestorontál-, Krassó-, Szörény-, Hunyad- és Aradmegyei közigazgatási hatóságainak, hogy örködjének a jelen dekrétum foganatbamenetele fölött: Kelt Sinaiban, 1927. július 14-én. Ferdinand s. k. A külügyminiszter: N. Titulescu s. k.

— Az „Agronomul“ S. A. de Asig. Gen. értesíti ügyfeleit, hogy takarékbélyegeit a következő kereskedők és vállalatok ingyen szolgáltatják ki a vásárlás vagy megrendelés arányában: Fűszer- és csemegeüzletek: Dürr Gusztáv (városházával szemben), Kozma János (Str. Bratianu), Liszka Pál (Str. Metianu és P. Catedralei sarkán), Kiss Tamás (Calea Saguna és Str. Ep. Radu sarkán), Orás és ékszerész: Csáky János (Bul. Reg. Ferdinand), Cipőkereskedések: Apponyi Testvérek (városházával szemben), Lévy és Szigei (színházzal szemben.) Férfidivat: Apponyi Testvérek, Majdt Emil. Női divatárú: Strasser Ignác (Bul. Reg. Ferdinand.) Villanyfelszerelés: „Ohm“ elektrotechnikai vállalat (P. Stefan cel Mare), Matuz András (Str. Moise Nicoara.) Nyomda: Reismannnyomda (Str. Closca.) Irgépfelszerelés: Szegő Miksa (Str. Bratianu.) Papirkereskedés: Pichler Sándor (Bohus-palota.) Fényképész: Sztojkovits és Békés (P. Avram Iancu.) Borbély: Bezdán János (viadukt mellett.) Vendéglő és sörcsarnok: Sztojkovits András (városházával szemben.) Sör- és posztókereskedés: Marinkás és Czégka (P. Avram Iancu.) Gyűjtőlapokkal és felvilágosítással a fenti cégek, valamint az „Agronomul“ S. A. de Asig. rari Gen. igazgatósága és vezérképviselőse (Str. Closca 15.) szolgál.

— Könyvtár, festményt, hógédűt vesz Kerpel.

— A Nyugat szeptember 16-iki száma megjelent. A szám nagy érdekessége az a cikk, melyet Christian Heumark írt a Nyugat felkérésére Herman Bangról, a nálunk különösen megbecsült dán íróról, a „Reményvesztett nemzedékek“ világhírű szerzőjéről, akiről most fölötté jellemző és intim emlékeit mondja el meghitt barátja. A Nyugat számára készült cikket Hajdu Henrik fordította. — A szám egyéb közleményei közül ki kell emelni Babits Mihály és Kosztolányi Dezső új verseit, Hatvany Lajos és Földi Mihály novelláit, Sinkó Ervin regényét, Ignotus cikkét Hindenburgról, Szini Gyula cikkét Robert de Flersről. — Gazdag kritikai rovat teszi még teljessé a szám tartalmát. A szám ára 50 lej. Negyedévi előfizetési díj 250 lej. Főbizományos Pallas, Cluj (Kolozsvár), Strada I. Ratiu.

— H. Sziklay Gizi Strada Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában október hó 3-án új, kezdő táncolón kezdődik.

PANGOTAN a szüret szeptember 26-án kezdődik
Hk. előjárásaj.

Aradmegyei község állandó tűzveszedelemben.

A nyolcadik tűz Pancotán. — Veszedelmes kazalégés egy aradmegyei birtokos udvarán.

(Arad, szeptember 17.) Pancota községet ebben az esztendőben gyakran veszélyeztetett tűzkatasztrófa. Tegnapról mára virradó éjszaka ismét — ezévből nyolcadszor — lángnyelvek festették pirosra az égboltozatot és a község megrémült lakosságát „Tűz van! Tűz van!“ vészkiáltások jár-mája verte föl. A legnagyobb kétségbeesésre, a tűzvész épen óriási szélvihar idején keletkezett és sűrű szikraeső árasztotta el a község déli részét. Fél egy óra tájban tört ki a tűzvész Palco Lázár nagybirtokos házában udvarán, ahol egy hatalmas szalmakazal borult lángba. A község lakossága és a minden dícséretet megérdemlő helybeli tűzoltóság a legnagyobb önfeláldozással kezdte meg a tűz oltását, mert féltő volt, hogy a szélviharban tüzet fognak a közelben levő gyúlékony anyagok.

A tűzoltóság három fecskendővel kezdte meg a tűz oltását és első sorban is a közeli gazdasági gépeket igyekezett megmenteni a tűzkatasztrófától. A szélvihar óriási felhők alakjában hordta szét a szikrákat, de a tűzoltóság és a lakosság munkájá-

nak sikerült megakadályozni a katasztrófa terjedését. Minden ember résen volt és vedrellel, fecskendőkkel öntözték a közeli házakat és kazlakat. Hosszu és fáradságos munka után sikerült a tüzet lokalizálni, amelynek martaléka körülbelül negyven kocsi szalma lett, amely Paico Lázár, Schmidt Ferenc és Vöröss István tulajdonát képezte. A kár meghaladja a harmincezer lejt.

A tűz keletkezésének oka minden kétséget kizárólag gyújtogatás. Pancota község lakosságát a legnagyobb rémületben tartja a mindig gyakrabban megismétlődő tűzveszedelem, amely katasztrófális lehet az egész községre nézve. Nagyon fontos volna, ha a legmesszebbmenő óvintézkedéseket foganatosítanák a tűzkatasztrófák megakadályozására és ártalmatlanná tennék a gyújtogatót, aki úgy lehet, hogy pyromániákus és beteges hajlamának hódol, amikor gyújtogat, de lehet az is, hogy bűnös emberek gonosz szándékai rojlenek a tűzkatasztrófák mögött.

* Szigoruan csak felnöttek nézhetik meg a bécsi revütársulat hétfői és keddi előadásait.

Fényképek! Gyermekek- és portré-felvétel, nagytitások, pasztel és aquarel képek művészi kivitelben készülnek.
Nagy Géza fényképész műtermében Arad, Bul. Reg. Mária 8., földszint, megyeházzal szemben. 1031.

Templomszentelés Ujaradon

Nagyszabású népünnepségnek ígérkezik az aradulnoui kirváj.

(Arad, szeptember 17.) Nagy öserő relik a tradicionális népszokások állhatatos megőrzésében, mert az eredetiség konzerválása egyúttal a faji öntudat kétségtelen bizonyítéka. Ennek megnyilvánulását látnuk a sváb községekben hagyományos u. n. „kirvái“ ünnepségek évenkénti megtartásában, mely az idén Aradul-moun a szokottól is fényesebbnek ígérkezik, amennyiben ezúttal az újonnan restaurált plébániatemplom felszentelésével egy napra esik. Száz éve, hogy az ujaradi róm. kath. hívők és a báró Nopcsa-család áldozatkészsége felépítette a sváb felepesek istenházát, melyet azóta az idők viszontagsága annyira megrongált, hogy az általános nagy pénzkrízis dacára sem lehetett már tovább halasztani a templom alapos renoválását, mely közel egy millió lejt igényelt és e napokban fejeződött be. Beller építőmester vezetése mellett a templom festését és belső díszítését Ulrich festő végezte nagy izlással és művészettel. Különösen sikerült a falfestmények közül Leonardo da Vinci híres „Urvacsorá“-jának precíz utánzata, továbbá nagyon szép még a nagy Munkácsynak „Krisztus a keresztján“ és Jézus mennvbömenetelének művészi reprodukciói.

A templom-felszentelés napjának (e hó 18-án) délutánján a „Kulturverein“ zeneelőadása lesz a Kornett-léie vendéglő nagytermében, melyet reggelig tartó tánc követ. Maga a kirvái-ünnep a vasárnapi istentisztelettel veszi kezdetét, mely után a Burschok az u. n. Strauss-tanz-ra gyülekeznek a koszorúslányoknak kiválasztott előtáncosnő házában. Innen a Jugendvereinba vonul az ifjuság, hol 1—2 fehér bárányt sorsolnak ki. A Kirvái-strausst rendszerint magas áron szokták előtáncosnő és megszerzőjének az előtáncosni privilégiumot nyújtja. Este 9-kor veszi kezdetét a kirvái-tánc, mely kedd reggelig tart és nem egy későbbi farsangi házasság regényes bevezetője.

— A szovjet ünnepli a bécsi forradalom izgatóit. Londonból jelentik: Rigai jelentések szerint tegnap Bécsből Moszkvába érkezett 18 kommunista, akik nagy szerepet látszottak a júliusi bécsi forradásokban és elmenekültek a letartóztatási végzésektől. A menekülteket nagy ünnepségekkel fogadták és négy heti üdülésre küldték az agitátorokat egy kaukázusi fürdőhelyre. A költségeket a kommunista segélybizottság fedezte.

parkettaszurolást vállal
Poloskairtást, LOVASKAROLY
Str. Oltuz 111. (Hős-ucca). 35.4

Művészet.

* A bécsi revütársulat bemutatkozása Aradon. Ma este tartotta meg a bécsi revütársulat bemutató előadását a nyári színházban. Meg kell állapítani, hogy a bemutatkozás teljes sikerrel járt és a szép ház már a harmadik szám után nyitászini tapsokkal ünnepelte a szereplőket, de különösen a görölköket. „A szerelem naplója“, Karl Farkas, Fritz Grünbaum és Egon Neumann híres revüje ment tegnap este és tagadhatatlan, hogy ez a látványos, szórakoztató, szinpadai alkotás igen szerencsésen van megcsinálva a közönség szempontjából, amely felüdül a könnyed hangon, táncon, zenén, ami a díszes szinpadról feléje árad. A szereplők közül Grete Rittersheimot, Bob Dorsayt, Mizzi Weismannt, Kotányit, Heroldot és Wilhelmet emelhetjük ki. (—)

* Horváth Nusi Aradon. Az aradi közönségnek kedves ismerőse, Horváth Nusi primadonna érkezett ma Aradra, erdélyi turája után. Néhány napig fog szüleinél tartózkodni s innen Budapestre megy a kedvelt primadonna.

* A bécsi revütársulat tegnapi aradi bemutatkozó előadása mindenben beváltotta a közönség várakozását. Telt ház tapsolt a kiváló bécsi együttesnek és a közönség egész este nagyszerűen mulatott. A bécsiek egy csapásra meghódították Aradot. Ma este Sterk és Leo Ascher 22 képből álló nagy revüje, a „Szerelmi éjszaka a Bosporus partján“ kerül színre Hans Wilhelm rendezésében. E Herold igazgató művészi vezetése alatt. A zenekart Gustav Witt vezényli. A táncokat Bob Dorsay táncolta be. A revü egyik képe: Heidelbergben maradt a szívem, amelyre külön is felhívjuk a közönség figyelmét. Holnap, hétfőn este Hirsch és Robner revüje, „Ha szabadjára engedek...“ kedden pedig a bécsiek bucsuelőadása, „A revük revüje“ kerül színre.

November elsején lesznek a lakásfelmondások Aradon.

Hogyan történik a lakások felszabadulása 1928. május hó 1-én.

Első közlemény. Az új lakbértörvény kimondja, hogy mindazok a lakások, amelyek bérlői nem köztisztviselők és nem köznyugdíjasok s amelyek bérszerződéseit az eddigi kivételes lakbértörvények meghosszabbították, 1928. évi május hó 1-ével a közönséges jog uralma alá jutnak. Vagyis erre a napra ezek szabadon felmondhatók és e naptól fogva a béremelés a háztulajdonos és lakó közös megegyezésétől függ. Az a kitétele az új lakbértörvénynek, hogy ezek a lakások a közönséges jog uralma alá kerülnek 1928. május 1-vel, még nem jelenti azt, hogy a szerződések automatikusan megszűnnek. Tehát azok a háztulajdonosok, akik 1927. november elsejéig lakóikkal meg nem egyeznek, nem remélhetik, hogy a bíróság a lakót — miként annak idején — 1925. május hó 1-én a kereskedők üzleti bérszerződésével megtörtént — egyszerű kérelemre ki fogja költöztetni a lakásból.

A törvény megengedi a háztulajdonosnak azt, hogy már ma pert indíthasson lakója ellen annak bírói kimondása iránt, hogy a lakó 1928. május hó 1-én köteles lesz kiköltözni. **Ennek a célja az, hogy a lakásperek ne az utolsó pillanatban induljanak meg s ne terheljék meg egyszerre túlságosan a bíróságokat.**

A békebeli jogszabályok szerint a lakbérteti szerződéseket felmondással lehet megszüntetni. A magán uton történt felmondásnak, **hacsak azt bírói uton nem érvényesítik**, nincs meg az a joghatálya, hogy annak alapján a lakó 1928. május hó 1-én kilakoltatható legyen. A bírói felmondás a célszerűbb, mert biztosítja a lakás megüresedését 1928. május 1-ére, amely biztosítás nélkül a háztulajdonos nem adhatja ki a lakást új lakónak 1928. május hó 1-ére anélkül, hogy esetleges kártérítési pernek ki nem tenné magát. A bírói felmondásnál figyelembe veendő az, hogy a semmitörvényesek állandó gyakorlata szerint valorizációnak helye nincsen s így az éves lakásokra hat hónapi felmondás van, így a bírói felmondásokat már 1927. november hó 1-én be kell adni, hogy azok 1928. május hó elsejére tényleg érvényesíthetők legyenek.

A háztulajdonosok és lakók megegyezése nagyban hozzájárulna ahhoz, hogy kevés bírói felmondásra legyen szükség. Itt figyelembe veendő az is, hogy például az Aradon létező egy 16.000 bérbeadott lakás közül körülbelül 4000 lakást közalkalmazottak és köznyugdíjasok foglalnak el, akiknek a bérszerződéseit a törvény 1929. május 1-ig meghosszabbította. **A 12.000 meg nem hosszabbítás alá eső bérszerződés egyharmad része olyan bérszerződés, amelyek már a háztulajdonosok és bérlők szabad megállapodásával jöttek létre.** Maradna tehát 8000 bérszerződés. Ezek közül is legalább 90 százalékban feltehető, hogy megegyezés fog létrejönni a háztulajdonos és lakó között, úgy, hogy legfeljebb 700—800 bírói felmondásra lehet számítani 1928. május hó 1-re, az ilyen bírói felmondások legfeljebb arra az esetre fognak szorítkozni, amikor a bérlő és háztulajdonos között a személyes összetűzések és kölcsönös sértések napirenden voltak s mely esetekben mindkét fél lelkiállapota olyan, hogy megkönnyebbítő érzés mindkettőjükre nézve, ha egymástól megszabadulhatnak.

Viszont az ilyen lakók könnyen el fognak helyezkedni s új lakást maguknak könnyen találhatnak, mivel ma már igen sok kiadó lakás van. **A lakások szabad forgalmának visszaállítása remélhetőleg meg fogja szabadítani a közönséget két kellemetlen kinövésztől, amelyeket a kivételes lakástörvények keltettek életre: a lakáskijárástól s azoktól a súlyos lépési díjaktól, amelyeket a régi lakók szedtek az újaktól, nem szégyelvén két poloskás ágyért s két kócos karosszékért 30.000—40.000 lejt bevasalni megszorult embertársukon. S főleg lakáshoz fognak jutni a fiatal párok, akikkel, ha sem régi lakók, sem közalkalmazottak nem voltak, eddigelé egyetlen kivételes lakbértörvény sem törődött.** (Dr. Székely Aladár ügyvéd.)

Erzsébet Mozgó

Az előadások ma, vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 10 órák a teremben és szép idő esetén 8 órák a kerthelyiségben is pontosan kezdődnek.

BEN-HUR

filmremek! Világ sláger!

Kibővített eredeti zenekísérettel.

Ne mulassza el megnézni!

Pénztárnyitás d. e. 10 órák!

Felkérjük a t. közönséget a délutáni előadások látogatására, hogy az esti nagy folongás elkerülhető legyen. — Itt jegyezzük meg, hogy ezen előadások is oly precízzen lesznek lejátszva, mint az estiek.

Bűnügy lett az aradmegyei leányszöktetésből.

A szerelmes tornei leány újból megszökött otthonáról. — Értékes ruhaneműeket hozott magával. — A leányszöktető fiatalember késsel támadt egy aradi detektivre. — A szerelmi regény vége: az aradi ügyesség fogháza.

(Arad, szeptember 17.) Mára kelve nagy fel-tűnést keltő szenzációval szolgált az az érdekes leányszöktetés, amelynek eseményekben bővelkedő részleteiről épen ma számolt be az Aradi Közlöny. Ma ugyanis olyan fordulat történt az ügyben, amellyel a romantikusan induló történet bűnügyi utra terelődött és egyik hőse, a fiu, ma már az aradi ügyesség fogházában várja sorsának további fordulását. Amint megírtuk, Cornea Ele-mentina tizenhatéves leányt, özvegy Cornea Györgyné leányát hat hónappal ezelőtt megszök-tette egy aradi fiatalember és csak a napokban sikerült nyomára akadni az eltűnt leánynak. Nádabán és Bugariu detektivek autón vitték haza a leányt Tornvára, ahol vasárnapra eljuttatásra készüldtek, mert a fiu megígérte, hogy megkéri a leány kezét.

Ma reggel azonban nagy meglepetésre (bűnt) özvegy Corneané. A leánya ismét eltűnt, de eltűnt vele körülbelül harmincezer lei értékű ruhánemű és ruhanemű is. A meglepő felfedezést ma délutánban öt órákor tette meg az özvegy asszony és azonnal vonatra ült, hogy leányának és értékes holmijainak eltűnéséről jelentést tegyen az aradi rendőrségen. Az özvegy asszonyt elkísérte Tornváról Stancu Cristache ottani csendőrmester, hogy esetleg segítségére legyen a fiúnak. A

rendőrségen Sitariu komisszár vette ki a paraszt és Nádabán detektív és a csendőrmester kíséretében azonnal a leányszöktető fiu lakására sietett, mert biztosra vette mindegyikük, hogy a leányt ott fogják megtalálni.

Nem csalódtak. A leány tényleg Tamasdan Costa tanváján volt. A hivatalos közegek felmutatták a vizsgálóbírói végzést, amelyben a leány házkutatást tarthatnak az elvitt holmik és a leány felkeresésére. Sitariu komisszár és Stancu őrmester bementek a lakásba, Nádabán detektív pedig a fiuval az előszobában maradt. A fiu egy őrizetlen pillanatot arra használt fel, hogy egy hatalmas konyhakéssel megtámadja a detektivet. Nádabánnak sikerült kellő időben kiugrania az ablak és az ablakon keresztül szökött be a házkutatást végző rendőrtisztnek, hogy tegye ártalmatlanná a fiut, aki gvilkos szándékkal megtámadta őt. Tere Sitariu és Nádabán revolverrel kezükben nyitottak be egyszerre az előszobába, ahol a fiu a fegyverek láttára megadta magát.

Összekötözve szállították be a fiut a rendőrségre, ahol azt vallotta, hogy a Corneanétól elhozott holmik egy részét már el is adta és ő maga emiatt volt uoy elkésere, hogy késsel támadt a detektivre. A fiut még a délelőtt folyamán az ügyességre szállították, ahol Sotirescu vizsgálóbíró elrendelte letartóztatását. A leányt pedig átadták édesanyjának. Ilyen szomorúan végződött a szépen indult szerelmes történet. A fiatal leány sirva ígérte, hogy soha többé nem hallgat a csábító szavakra és nem hagyja ott szülei házat.

Közgazdaság.

Zürichben 3.21 a lej.

Helyi valutaárak. (Szeptember hó 17.)
Kifizetések: Berlin 38.80, Amsterdam 65.38, Newyork 162.50, London 792, Páris 6.39, Milanó 8.88, Prága 4.83, Budapest 28.45, Zágráb 2.86.50, Bécs 22.97, Zürich 31.40. — **Áru:** Márka 38.80, holland forint 65, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.35, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.85, osztrák schilling 23, svájci frank 31.40. — **PéNZ:** Márka 38, holland forint 63, dollár 160, angol font 780, francia frank 6.25, olasz lira 8.70, cseh korona 4.75, pengő 28.30, dinár 2.86, osztrák schilling 22.80, svájci frank 31. — Irányzat: lanyha.

Zürichi tőzsdényitás. (Szeptember hó 17.)
Berlin 123.40, Amsterdam 207.80, Newyork 518.62.50, London 2521.75, Páris 20.33.25, Milanó 28.24.50, Prága 15.37, Budapest 90.65, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.21, Varsó 58, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdézárlat. (Szeptember hó 17.)
Berlin 123.42.50, Amsterdam 207.80, Newyork 518.62.50, London 2522.37.50, Páris 20.33.25, Milanó 28.24.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.21, Bécs 73.10, Varsó 58.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Szept. hó 17.)
Kifizetések: Páris 6.37, Berlin 38.55, London 789, Newyork 162, Milanó 8.84, Zürich 31.37, Prága 4.81, Bécs 22.90. — **Valuták:** Napoleon 652, német márka 38.50, leva 1.21, török lira 0.83, angol font 785, francia frank 6.40, svájci frank 31.40, olasz lira 8.80, drachma 2.15, dinár 2.89, dollár 160.25, lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23.10, pengő 28.75, cseh korona 4.80.

„RENAISSANCE“

divatáruház

Strada Bratianu 2.

(Minorita - palota)

Weitzer - ucca) 2.

közzli,

hogy **f. hó 19-től, hétfőtől kezdve őszi divatcikerei alatt következő rendkívül olcsó árjegyzék szerint kerül**

elárusításra:

Duplaszélés kassa ruhaszövet — Lei 450
Angol kabátszövet — — — Lei 580
Sötétkék kabátszövet — — — Lei 575
Tiszta selyem Crep de chin minden színben — — — Lei 490
Tiszta selyem Marocain minden színben — — — Lei 385
Selyem bélés őrjási választékban Lei 350
Pulóver francia Barchend — — Lei 98
Kalapbársony minden létező sz. Lei 145
Krokodil bőrimitáció — — — Lei 275
Egy kötött ruhára való anyag Lei 1190
Egy ruhára való Crep de chin Lei 975
100 cm. Angol batiszt — — — Lei 64
Tiszta gyapjú férfi ruhaszövet Lei 380
Selyem Georgett minden szinb. Lei 490

Győződjön meg vételkötelezettség nélkül árainkról

Rádió-műsor.

Vasárnap, szeptember 18. Wien—Grác. 18. Operaelőadás. — Pozsony. 17. Hangverseny. — Zágráb. 19.50. Operaelőadás. — Milano. 20.45. Hangverseny. — Boroszló. 18. Dalest. — Prága. 22.20. Hangverseny. — London—Darenty. 21.15. Esti zene. — Leipzig. 20.15. Operaelőadás. — Stuttgart. 21. Vidám est. — Frankfurt a. M. 20.30. Operaelőadás. — Róma. 21.10. Olasz operaest. — Berlin. 22.30. Táncczene. — München. 19.45. Operaelőadás. — Budapest. 9. Hírek, szépségápolás. 10. Ref. istentisztelet. 11.30. Biblia matiné. 16.15. „A masamód” (vigjáték). 18.30. Régi operettek. 20.30. Zongoratrió. 22. Táncczene.

Hétfő, szeptember 19. Wien. 20.05. Burgenlandi est. — Grác. 19.50. Romantikus hangverseny. — Pozsony. 18.10. Kamaratrió. — Zágráb. 20.30. Hangverseny est. — Milano. 23. Jazz-band. — Boroszló. 20. Bécsi est. — Prága. 20.10. Orosz zene. — London—Darenty. 21.35. Hangverseny. — Leipzig. 20.15. „Aeis és Galathea” (pásztorjáték). — Stuttgart. 20.15. Gitár kamarazene. — Róma. 21.10. Francia zeneest. — Berlin. 21. Kamarazene. — München. 20.30. Olasz operafantáziák. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 20.45. Könyvnyű zenekari hangverseny. 22.15. Cigányzene.

P A T T és P A T A C H O N	Urániában	3,
	Ha jól akar mulatni váltsa meg idejében a jegyét	5, 7 és 1/10
	PATT és PATACHON	ó r a k o r
	házassági ünnepélyéhez ahol két órán keresztül minden bánatát és adósságát elfelejti.	

Szerkesztői üzenetek

Egy régi előfizető Arad. Még lehet kísérlet. Igéretet persze nem tehetünk, de azért nem lehet tudni. — Mesóczy-telepi lakos. Mi a magunk részéről az ügyet a hivatalos vádak alapján ismertettük és egyelőre el is intéztük. Ha majd az illető rehabilitálja magát, teljes készséggel állunk rendelkezésére. Addig azonban — sajnos — nem tehetünk semmit. — P. A. Brasov. Gyűjtő ivére egyetlen jelentkező sem akadt. — M. M. Varsandul Nou. Ebben az ügyben nem adunk önnek tanácsot, mert nem akarjuk tönkremenését elősegíteni. Határozottan lebeszéljük tervéről, amely csak teljes romlását idézheti elő. — Dr. Nagyné Szováta. 1. Legjobb, ha valamelyik befolyásos ügyvédhez fordul. 2. Dr. Gyárfás Elemér Csikszereda. — Vidéki előfizető. A kértettség cím: Henry Ford Detroit (U. S. A.) — Kerekes István Szentmárton. Ilyen lapról nincs tudomásunk. Nagy amerikai magyar napilap a „Szabadság” Cleveland (Ohio) és az „Amerikai Magyar Népszava” Newyork. — G. H. Arad. A körtelikör receptje Dubovitz Hugo dr. könyve szerint: 30. gr. körte-esszencia, 4 deci 90%-os alkohol, 1/2 kgr. cukor, 7 gr. citromsav, fél liter víz. A málnalikör: 30 gr. málna-esszencia, 4—5 deci 90%-os alkohol, egy negyed kg. málnaszörp, 25 deka cukor, 3 deci víz. A maraszkinolikör: 30 gr. maraszkinó-esszencia, 4—5 deci 90 százalékos alkohol, fél kg. cukor, fél liter víz. A narancs-likör: 30 gr. narancs-esszencia, 4 deci 90%-os alkohol, 40 deka cukor, 4—5 deci víz. A puncs-likör: 30 gr. puncs-esszencia, 4 deci 90%-os alkohol, 40 deka cukor, 4—5 deci víz.

APOLLOBAN keddig:

LILIAN HARVEY és
HANS JUNKERMANNAL

Házasságközvetítő nagybácsi.

Vidám filmregény 8 felvonásban.

Ezt megelőzik:

Ulipia Journal, a legújabb világeseményekről
1 felv. és Fatty és meglevenedett gyermekoosai 2 felv.

Az előadások ma, vasárnap 3, 5, 7 és 1/10-kor kezdődnek.

Felelős szerkesztő: RETHY JOZSEF.

Cenzura Prefectura Judetului.

Uj könyvek.

Francois Mauriac regénye: A Szerellem Sivatagja. Ime egy igazán eredeti, csodálatosan élő, izgalmas és mély francia regény, mely sok meglepetést hoz majd a magyar olvasónak. A világszerte bántott, új francia regény, amelyet Francois Mauriac írt, Bordeauxba vezet, elénk tárja azt minden unalmával és fájdalmas, furcsa, szenvedő embereivel. Egy apa és egy fiú párviadala játszódik le szemünk előtt, kik ugyanazt a nőt szeretik, Cross Máriát, egy bordeauxi ur kitartott szeretőjét. Mindez azonban csak keret. E boldogtalan szerellem megismerteti velünk két nemzedék küzködő életét, mely egymással párhuzamosan keresi a kifelé vezető utat hitetlen, reménytelen korunkból s egy züllöttségében is nemes női lelket tár elénk, mely az igazságot az önfeláldozásban és lemondásban leli meg. Cross Mária, a regény hősnője ezáltal hozza össze az apát és fiút az örökkévaló szerelemben. E csodálatos háromság tükrözi az író mondanivalóját. A regény magyar fordításának minden során meglátszik a rokonlelkű író társnak, Kosztolányi Dezsőnek odaadó elmélyedése, gondossága és nagy stílusérzéke. A könyv a Pantheon kiadásában jelent meg a „Regény Mesterei” című immár közkedvelt-ségnek örvendő sorozatban.

H. G. Wells: Az istenek eledele. Két angol természettudós rájön arra, hogy az élőlények növekedése nem történik folytonosan, hanem kis ugrásokban, melyeket hosszú pauzák követnek, sikerül nekik megtalálni az anyagot, mely a vérben a növekedés pillanatában jelen van s azáltal, hogy ezt az anyagot a vérbe beviszik a szervezetbe, elérik, hogy a szervezet állandóan azzal a sebességgel növekszik, mint eddig. Az eredmény az, hogy az élőlények mostani méreteik sokszorosára növekednek. Tizenkét méter magas emberek keletkeznek és ennek az új, óriási fajnak a keletkezése konfliktust idéz fel. Az óriások kis csapata megerősített táborban védekezik a kis emberek túletje ellen és az „Istenek eledele” telt bombákat hajít Londonba, amelyek nyomán a levegő telítve lesz az új anyaggal és a kis emberek könyvtelenek lesznek azt behelenni és megadni. Ez a tárgya H. G. Wells Az istenek eledele című regényének, mely Rényi Artur fordításában most a „Pantheon” kiadásában megjelent. A regény egyike Wells legszebb alkotásainak. A regény bővelkedik a finom, tökéletes művészettel megírt részletekben, melyek közül kiemelkedik az első óriás emberpár szerelmének poétikus elbeszélése.

Arthur Schnitzler: Álomok éjszakája. Fridolin és Al-

bertina, fiatal bécsi orvos és felesége boldog együttélésben üldögélnek a vacsora utáni asztal mellett. Szinte látjuk megvillanni a fehér márkájú, de nem fényűző porcelánt és látjuk találkozni a két szülő kezét az aludt, tőrő gyermek feijén. Enyhe békét, rendet és egyértelmű szerény polgári életet lehel a szoba miliője. Egyszerre, mint valami pusztító számum viharzón kerekedik a derűs égboltra. Az orvost éjszaka beteghez hívják, és közben belekeveredik a legtikasztóbb érzelmi eseményekbe, a számum sodorja, forgatja, akár valami szaráról leszakított virágroncsot, küzködik az érzelmek viharában, értelmetlenül belekapaszkodik minden mentőn kínálkozó női kézbe, míg végül egy hullám kihajítja a szőrdartra, a megszokott, százszor megátkozott s most áldva óhajtott otthonba. Mindezt hajszálfinomán érzékelteti velünk a német próza legnagyobb mestere. A címlap Fióra Margit kongeniális munkája. A külső kiállítás mindenben egyenrangú kísérője a tartalomnak. A könyvet a Pantheon adta ki a „Regény Mesterei” sorozat egyik reprezentáns tagjaként. Olcsó ára hozzáférhetővé teszi a szerényebb anyagi eszközökkel rendelkező olvasók számára. Ára füzve 82 lej, egész vászonkötésben 150 lej.

Móricz Zsigmond: Baleset. Szerelmeiről és házasságról, férfiakról és asszonyokról szól ez a könyv. Fekete parasztok és hófehér királyasszonyok, szürke polgárok és szivárványos szultánok a hősei, de szürkeségük és ragyogásuk csak leplezi az egyetlen színt, amely mindnyájukat élteit és átzuhogja: a vér piros színet. Móricz Zsigmond a jelenségek világában mindentlátó, s a láthatatlan világban mindent sejtő művész öntudatával és biztosságával gyűjti össze a szétszóródó sugarakat. Az ő szemében magától értetődőnek tűnnek a lélek csodái, az olvasó azonban megdöbben izgalommal áll a különös kapuk előtt, amelyeket egyenként tár fel az író hatalmas erejű művésze. Az új Móricz-könyvhöz Iványi Grünwald Béla festett könyvnyomó címlapot. A kötet az Athenaeum kiadása, ára füzve 231 lej, egész vászonkötésben 333 lej.

Papini: Élőhalott. A Krisztus története. Papini világhírű munkája, emlékeztetés feltűnést keltett egy-két éve a magyar olvasóközönség minden rétegében. Az Isten története után most itt fekszik előttünk magyar nyelven az Ember története is. Az Élőhalott Papini saját élete és mégis mindnyájunk élete. Remek és mély rajza annak az utnak, melyet a modern lélek a kiábrándulásig, a megcsömörlésig, a hit küszöbéig tesz meg. Ez a könyv a hitelenség csödjét festi meg megrázó szépséggel. Bizonyos, hogy hatásában sem fog e mű gőtt maradni, s a magyar közönséget ismét maradandó lelki élménnyel gazdagítja. A mű Révay József kitűnő fordításában az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 177 lej, egész vászonkötésben 258 lej.

Feltűnő olcsó árak!

Eredeti modellek!

Őszi felöltők

szőrmebundák, télikabátok
szövet- és selyem ruhák
óriási választékban,
meglepő olcsó árakban

való árusítását megkezdte a

VICTORIA női confection

divatház Arad, a Dáciával szemben.

Leányka iskola kabátok!

Utólérhetetlen izlés

Minden olcsóságot felülmúl, **RECORD** divatáruház, Str. Eminescu (Doak F.-u.) 15. versenyen felüli árai!

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP!

NYILTÉR.

Felirat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás az iparosokhoz és kereskedőkhöz!

Az Egyesült Államokba tervezett tanulmányútban való részvételre, melyet a frankfurti vásári iroda rendez a Hamburg-Amerikai hajóstársaság közreműködésével. Indulás október 20-án Hamburgból az „Albert Ballin” nevű dupla csavargózással. Az út 39 napig tart.

Felvilágosításokkal és prospektusokkal szolgál a Hamburg-Amerikai hajóstársaság bármely irodája. Timisoara Str. Mercy 2., Bucurest. Calea Grivitei 183., Cernăuți Str. Regina Maria 9., Arad Str. Eminescu 12. és Chișinău Str. Alexandru cel bun 104. 4905

Értesítés!

Tisztelettel értesitem vendégeimet, hogy

kóser vendéglőmet

megnagyobbítottam és a mai kornak megfelelően berendezve, megnyitottam. Állandó zene.

Szíves pártfogást kér:

Schvartz Mór vendéglős

4917

P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 11.

Dr. Parecz Béla és Parecz László mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett unokabátyjuk

SZABADOS ÁRPÁD

Aradváros ny. főpénztári ellenőre,

folyó hó 17-én 66 éves korában elhalálozott.

A boldogult földi maradványait folyó hó 19-én d. u. 5 és 1/2 órakor fogjuk a felső temető halottas házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s onnan a családi sírkertben levő örök nyugovóhelyére kísérni.

A boldogult lelkének üdvösségéért az engesztelő gyászmisét szeptember 21-én, d. e. 10 órakor tartjuk meg a főtisztelendő Minorita atyák templomában.

Aradon, 1927. évi szept. 17-én. 4996

Nyugodjék békében!

FIGYELEM!

A teljesen újonnan renovált, régi jóhírnevű „Fekete báránhoz” címzett vendéglő és szálloda Schuch Ferenc vezetésével **megnyitott!**

Izletes hideg és meleg ételekről, kiváló italokról gondoskodik. További szíves pártfogást kér: A tulajdonos.

Bátorság

és áldozatkészség kell minden vállalkozáshoz, hogy sikert érjünk el. Azt a kereskedőt, aki csöndben, szerényen, anélkül, hogy életjét adna magáról várja üzletében a vevőt, keserű csalódás éri, mert üzlete napról-napra hanyatlak. Nem szabad sajnálnia a hirdetésért befektetett pénzt, mert az busásan meghozza a gyümölcsét. Fel kell ébresztenünk a közönséget közönségből. Ezt a legeredményesebben 42 év óta lennálló **ARADI KÖZLÖNYBEN** elhelyezett hirdetés után érheti el.

Új posztóüzlet Aradon!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Plata A. Ianon (Szabadság-t.) 21. sz. a. bel- és külföldi szövetségű nagy raktárát nyitottuk meg. Állandó raktár szabókellékekben. Szíves pártfogást kér:

Marinkás és Czégka.

Az aradi mozi- és színésziskola Hetényi Elemér

miniszterleg engedélyezett színésziskolája e hónap végén fog megnyitni s több székfőre oszlik és pedig:

- a) GÖRLISKOLA. 16 terméti, csinos hölgyek számára. b) FÉRFI KARIKOLA. c) SZÍNÉSZKÉPZŐ tanfolyam. Beíratási díj egyszersmindenkorra az első két tanfolyamra 800. a színészképzőre 600 lejt. Beíratások HETÉNYI főreidező irodájában a színháznál naponta délelőtt 11-12^{1/2}-ig és délután 6-7-ig. 4979

Ki akar érettségizni?

Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít **Galgóczy Magántanfolyam** Budapest, VIII., Mária Terézia-tér három.

Iskolatásák,

önvesszélyek, írószerek valamint az összes iskolai cikkek nagy választékban, olcsó árban kaphatók.

N A M E N Y I

papírkereskedésben. 4954

Házasság!

Egy jóérzésű szakácsnő, szobaleány vagy fiatal özvegy ismeretséget keresem 30 éves korig. Választ „Véletlen” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4974

Viciben

„A R O K A” vezet.

Ha azt akarja, hogy szülője az összes betegségtől mentesítve legyen, úgy használjon

„UNIVERSAL”

szőlőpermetező anyagot. Szabadalmazott, fényesen bevált szer. A bor minőségére is kitünő hatással van. Nincs más, mint lisztharmat, nincs rothadás! Már ebben az évben is teljes sikerrel lett használva a következő szőlőkben, hol a használat eredménye meg is tekinthető: I. Georgescu. Aradmegye prefektusa, maderati szőlőjében, továbbá Nasta Victor kereskedelmi kamara kormánybiztosa, muscai. Popescu Adrian maderati hegyközségi elnök maderati, Crisan N. muscai hegyközségi elnök, muscai, br. Bohus muscai, dr. Werner maderati, Feiner ghioroci és Messzer Arminné maderati szőlőjében. Óvakodjunk hasonló készítményektől, melyekből hiányzanak az általam elért sikert előmozdító fő vegyszerek! Írásbeli megkeresésre szívesen ad felvilágosítást és előjegyzéseket elfogad: **MESSZER ARMINNÉ**, Arad Strada Ioan Calvin I. 4943

ŐRIZKEDJÜNK

az ártalmas arakenőcsök használatától, mert ezek rettenetes rombolást visznek véghez az arcon. A világ legszebb és legelőkelőbb főúri hölgyei a **Földes Margit Crémet** használják, mert zsirtalan, ártalmatlan és rögtön szépi!

Ki akar érettségizni?

Gimnáziumból, vagy kereskedelmiből osztályvizsgákat tenni! Irjon azonnal 4664 „**Boross-Gárdos**” tanintézet, Budapest, VIII., Rákóczy ut 57/a. szám. **TELJES SIKER!**

FIGYELEM!

Ajtaja előtt áll a SZERENCSE!

Engedje be őt ... ..!

Október 10-én kezdődnek az osztrák osztálysorsjáték V. osztályának főhúzásai és november 17-ig tartanak.

Az osztrák osztálysorsjáték a világ legkedvezőbb sorsjátéka. Egyetlenegy sorsjeggyel szerencsés esetben ön **750.000 schillinget** vagyis **18 és fél millió lejt** nyerhet!

Rendeljen tehát azonnal V. osztályu sorsjegyet!

ALBERT BAUER bankházánál

WIEN, IV., FAVORITENSTRASSE 4.

Sürgönyeim: „Glücksbauer, Wien.”

Az V. osztály nyereményei:

Jutalom	500.000	schilling	vagyis	12.500.000	Lej.
Főnyeremény	250.000	"	"	6.250.000	"
Nyeremények	100.000	"	"	2.500.000	"
"	75.000	"	"	1.870.000	"
"	50.000	"	"	1.250.000	"
"	40.000	"	"	1.000.000	"

Valamint további negyvenezer nyeremény 8.940.000 schilling, vagyis 223^{1/2} millió lej összértékben.

Ne felejtse el: **BAUER A SZERENCSE FIA!** Sorsjegyei mindig órlási szerencsével játszanak. Nálunk nyerték meg a nagy jutalmat és ezenkívül sok millió schillinget.

RENDELJEN AZONNAL!

A sorsjegyek árai az V. osztályra:

1/1	161 schilling	1/2	81 schilling	1/4	41 schilling	1/8	21 schilling
	3860 Lej		1930 Lej		970 Lej		485 Lej

A fenti árakba a portó, a játéktér és a hivatalos nyereményjegyzék költsége is benne foglaltatik.

Olcsó tűzifa!!

Ia száraz osor, bükk, gyertyán hasáb vagy dorong detailban és waggontételekben jutányosan beszerezhető:

AUFRICHT MIKSA TELEFON: 69.

fakereskedésében Arad, Calea Victoriei No. 1-2., a gyermekkórházzal szemben. Fuvarozás, gépfűrészelés, aprítás stb. legmáltányosabb árak mellett. 1041

FLIT
Elpusztítja
legyeket
szunyogokat
poloskakat, molyokat,
svábbogarakat, hangyákat
és tojásaikat!

DISTRUGE
Muste
Fosnife
Molii

Sárga tubus, fekete sávós áthuzattal.

3186

Sárga tubus, fekete sávós áthuzattal.

Terézia Felter

kozmetikai intézete. * Arcmasszage, olcsó bértelben, hajszálak végleges eltávolítása, mindennemű szépséghibák kezelése. Str. Eminescu 6., Mezzanin 5. 9610

Leányiskolák és intézetek figyelmébe!

Ajánlom dus választékban ujjonnan felszerelt kézimunka-ujdonságaimat. Manórozás és függöny készítés. Szives pártfogást kér: **ÖZV. VILAG GÉZÁNE**, Str. Matiana 5.

Frații Gligorescu

Tínchigi și instalatori de apeducte. Văftălnak vezetékekbe műbádagosok és vízvezetési berende- vágó munkálatokat par- zók Arad, Str. Bratianu 14. tosal- és jutányos áron

Üvegezést

és képkeretezést leg- **FEKETE** üvegke- olcsóbban vállal: **reskedő** Arad, Strada Mărășești No. 8. (v. Kossuth-utca)

A hölgyközönség figyelmébe! Kalaptanfolyamomat

újra megnyitottam. Legújabb módszer szerint tanítok. Alakítások modell után jutányos áron. Oszi árak megérkeztek.

Binder Kornélia Arad, Str. Eminescu 46. sz. Ugyanott tanulóleány fizetéssel felvétetik.

„PUCHER” cserépkályha és takaréktűzhely raktára

Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 3.

Legszébb kivitelű bel- és külföldi cserépkályhák és takaréktűzhelyek. —: Mindennemű kályhás munkálatok u. m. átrakások, javítások, falburkolatok elvállaltatnak.

Szives pártfogást kér: **Stein Mórnó**.

Eladók

a város központján nagy iövedelmét hozó bér- és üzlétházak. A bel- és külvárosban legszébb magánházak 3—8 szobás elfoglalható lakásokkal. Arad és Temesmegyében motor- és gőzmalmok 500.000 lejtől 6. millió lejes árákig. A hegvalián 1—10 holdas szőlők kőnával és felszereléssel. Arad és Temesmegyében földbirtokok lakóházzal és gazdasági épületekkel kat. holdanként 10.000 lejtől feliebb. Mészánva nagy mészke- területtel — esetleg aradi házzal elce- férendő. Butorgvár teljes berendezéssel, gépekkel és lakóházzal. Értekezni lehet: Haász Albert irodájában Arad. Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. 1648

Elveszett

3/4 collos gázmenetvágó és 5/16-os Vitver-féle menetvágó Ujarad és Zádorlak között. Megtaláló címemre Kiozin Frigyes Sanpetru-German, juttassa vissza jutalom ellenében.

Adómentes új ház a belvárosban eladó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4987

KÁVÉHÁZAKBAN,
VENDÉGLÖKBEN,
ÉTTERMEKBEN
KÉRJE MINDIG AZ
ARADI KÖZLÖNYT

Köztudomásu, hogy gyorsan, váratlanul nagy vagyona szert tenni, csak a szerencse, nagyobb nyeresé- nyel lehet! Ezért vesz ma majdnem mindenki sorsjegyet, mert ezáltal **állandó REMÉNYE VAN GYORSAN MEGGÁZDAGODNI!**

különösen a magyar osztálysorsjegyek kedveltek, mert a kibocsájtott 80.000 sorsjegy közül, 40.000 okvetlen nyer, tehát: **Minden második sorsjegy nyer!**

A nyerőségek páratlanok! Azonkívül az egész intézmény állami és a magyar pénzügyminis- terium felügyelete és ellenőrzése alatt áll. Ez az oka, hogy teljes bizalommal van mindenki a magyar osztálysorsjegyek iránt. — **Saját érdekében rendeljen tehát sürgősen**

LÁNYI és TÁRSA bank- és vál- tóüzletben, a magyar osztálysorsjáték főarúsfője Budapest, IV., Apponyl-tér 3. (Klotild-palota). **Legnagyobb főnyeresé- nyés szerencsés esetben: 500.000 pengő = coa, 15.000,000 Lej.**

Jutalom és nyereségek: 4891
300.000 pengő = coa 9,000,000 L. 200.000 pengő = coa 6,000,000 L.
100.000 pengő = coa 3,000,000 L.

stb. stb. több mint 6 millió pengő = coa 180 millió L. kőspénzben fizetotnek ki.

A huzások október 22-én kezdődnek!

A sorsjegyek hi- vatalos ára költ- séggel egy ütt:

Egész: 20 pengő 50 f. = 620 L.	Fél: 10 pengő 50 f. = 320 L.	Negyed: 5 pengő 50 f. = 170 L.
---	---	---

Figyelem: Legelőszertőbb, ha mindenki levélben rendel és a pénzt nemzetközi postautalvá- nyon vagy bank utján küldi be. **Hivatalos játéktörvénnyel készséggel küld**

HUNGARIA
Nagyszállóda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Legolcsóbb és legjobb furnér beszerzési forrás.
L. FISCHMANN székhelyét Aradra, Strada Matei Corvin (Hunyadi-ucca) 1. **HELYEZTE AT.** 1088
Temesvári üzletét fiókteleppé alakította át. — Állandó nagy gyári raktár furnérokban, lemezekben, széklapokban, székekben. — Vásárol állandóan: Eger, dió, oseresznye és tölgyfurnérrönköket.

Szőnyegek, függönyök, sezlontakarók, ágy- és asztalterítők, matracgradli, butorkelme nagy választékban „MERCANTIL” divatáruházban (ezelőtt Pick Ernő és Társa) Arad, Bul. Regina Maria No. 18.

Keresse fel BUDAPEST-et
A Duna királynőjét!
Magyarország fővárosát
A gyógyfürdők városát!

BUDAPEST fekvése a Duna mentén vetekszik Europa leg- esebben fekvő fővárosaival. Furdó részét a Duna jobb partján — a gyógyfürdők városát. — gyönyörű erdős vidék övezi, a vár és egyéb városrészel történelmi hangulatot árasztanak. S bal parti város Pest, az ország kulturális, ipari és kereskedelmi központja. Jó közlekedés villamossal, autóbusszal, autóval, bérkocsival, helyi hajókkal, nagyszerű sétautak erdők, hajókirándulások a Dunán. Üdülőhelyek kitzáló levegővel Margitszigeten, a Szab- hegyen, a Zugligetben, strandfürdők a Dunán és meleg gyógy- forrásoknál, hangversenyek, színházak, szórakozóhelyek. Díjtalan utbaigazításokat nyújt Budapest Székesfőváros Ide- genforgalmi Hivatala Budapest, V., Deák Ferenc ucca 2. szám, mely minden tekintetben a legnagyobb előzékenységgel áll ren- delkezésére az utazóknak.

SZÁLLODAK: 1. Gyógyfürdők: Szt. Gellért Szálló, Szt. Margitsziget, Szt. Lukács-furdó Gyógyszálló.
2. A Duna-korzón: Bristol, Carlton, Dunapalota (Ritz) Hungaria.
3. A Belváros közepén: Asztoria, Erzsébet-királyné, Pannónia, Vadászok.
4. Az üzleti városrészes központjában: Britan- nia, Continental, Metropol, Pallas Royal.
5. Budán: Bellevue, Esplanade, Svábhegyi Nagyszálló.
6. A Keleti pályaudvar közelében: Excelsior, Imperial, Park, József főherceg.
7. A Nyugati pályaudvar közelében: Isteria király, London, Merán.
Díjtalan utbaigazításokkal szolgál BUDAPEST, SZÉKESFŐ- VÁROS IDEGENFORGALMI HIVATALA Budapest, V., Deák F- ucca 2. szám, mely minden tekintetben a legnagyobb előzékeny- séggel áll rendelkezésre az utazóknak.

Őszi és téli, női és gyermekfelöltő és kabát ujdonságok megérkeztek:

Női felöltők 1000, gyermekkabátok 600, szövetruhák 650 lejtől kezdve. Kérném áruházamat vétel kényszer nélkül megtekinteni és személyesen meggyőződni utólréhetetlen versenyképességemről. Angol és francia szalonok.

Juliu PLESZ Gyula

központi női és gyermekruha nagyáruháza ARAD, Str. Colonel Piriol No. 5, a színház hátsó bejáratával szemben. Tessék a címet jól megjegyezni!

Uj kalap 350 lej.

Filicakalap formázása új modelljeim után leszállított áron 100.— Lejért. Bársony kalap alakítás 150.— Lej.

Gaby-salon

Arad, Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg ut) 11. sz. Pollák J. fűszerkereskedő házában

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérézsközlésre válaszolunk. Ajánlatok, jelcés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

IGAZGYÖNGYNEK levele van, kérem átvenni. 4988

ÉLNI VÁGYÓ 33. Uram, sorait késve kaptam, újabb találgatást kérem beírni az Aradi Közlöny kiadójába. 4992

KÉREM SZÉPEN. Üzenetteddel, melyet sokszorozva viszcnoz, nagyon boldoggá tetted őt, szeretne nagyon halás lenni és küldi millió csókiát. 4961

HÁZASSÁG.

INTELLIGENS. 34 éves szelidelmű nő vagyok, hűséges élettársa lennék biztos állású férfinak, ki mellett nyugodt otthon találnék. Leveleket „Jó házasság” jelcíre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4983

ALKALMAZÁS.

VIRÁG- ÉS ZÖLDSÉGGYERTÉST keresek október 1-ji beépésre. Levélbeli megkeresések az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek ígények megjelölésével „Kertész” jelcíre. 4913

MEGBIZHATÓ német kisasszonyt 3 éves kisfiám mellé azonnal felveszek. Cím Constantinescu, Str. Románului 18. 4920

APOLÓNÓKET és egy gazdasszonyt keres október 1-re Arad városi tudószanatórium. 4940

JÓLFOZÓ bejáró szakácsnő, kts családfhoz azonnal felvétetik. Jelentkezés Str. Ep. Radu (Marvar-ucca) 7. 4971

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozok háztartás minden ágában jártas nő, jó bizonyítvánnyal. Ajánlatokat „Házvezetőnő” jelcíre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4972

FŐZÓNÓ felvétetik Str. Seminariului (Sina-ucca) 4. 4973

LAKÁS.

EGY különbejárati szoba azonnal kiadó. Özv. Schvarz Zsigmondnénál, Piata Avram Iancu 12., II. em. 4960

GYERMEKTELEN házaspár keres város központjában 2 szobás, fürdőszobás, kényelmes butorozott lakást, esetleg teljes ellátással. Cimeket Ablonczy garage vagy Hotel Central portásához, Guetta Fordinspektor címére kérünk. 4989

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HEHS-féle kölni vizek jobbak, finomabbak, intenzívebbek mint a parfümök, áruk 100 gramonként 10—20—35 lej. Kaphatók kizárólag Hehs V.-nél Str. Brancovic (Lázár Vilmos-ucca.) 4930

NEW-HUDSON Birmingham, világhírű motor-kerékpárok raktáron Magyaránál, Arad, Str. Románului 5. 4477

HENTESÜZLETBERENDEZÉS olcsón eladó. Arad-Séga, Str. Constantin Brancoveanu 63. 4948

BÖSENDORFER salonglúgel zongora, íróasztalok, székek, asztalok, férfi ruhák és kabátok, női ruhák, gyermekkoscsik, 3x4 ebédli szőnyeg, Vákonyi porszivőgép, gyermekjátékok, szekrények, antik szalon, antik komódok, varrósztalok, storeok, függönyök, asztalneműk, divánok, hintaszék, fotelok, dísztárgyak stb. eladók. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

KRAUSZ PAULIN kölcsönkönyvtárban állandóan ujdonságok, összes iskolák részére írószerek, különlegességek iparosoknak. 4967

1500 KGOS mérleget keresek megvételre. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4812

TELJESEN ÚJ 4 vasas Sack-féle motor-ke könnyű szántásra, eladó. Érdeklődni Szathmári Károly, Turmu. 4946

ALIG HASZNÁLT kovácsműszerszám teljes felszereléssel, eladó. Danko, Háromalmás. 4949

EGY fehérszoba butor eladó. Str. Oncu (Schweidel-u.) 11. 4956

SAJATTERMÉSŰ algóvgyi fialma (Tafel obst) előigvezhető Friedmann, Str. Mărăsești 8. Telefon 585. 4945

ZONGORA rövid, keresztthuros, Dörr bécsi gyártmány, PIANINO, Schüller-Bösendorfer eladók. Bulv. Reg. Ferdinand 11. (József főherceg-ut) Neumann. 4986

EGY rövid, fekete ul zongora bérbeadó. Értekezni lehet Bohus-palota, I. kapu, II. emelet, 21 aító. 4980

PIANINO, jókarban levő sürgősen eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4984

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

Férfi szövetek és szabó kellékek feltűnő olcsó árak mellett.

Welsz Ármin Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 18. 1080

Uj zongora és pianó gyári árban 45 ezertől 80 ezer lejjig. Legjobb minőségű keresztthuros, hárfapedálos olcsó használt zongorák. Melis I. Arad, Piata Avram Iancu 21. szám. Zongoraterem. 4240

Ventilátor készülékek, zseblámpák, Dura elemek legolcsóbban

VARGA & ROSENFELD

villamossági vállalatnál ARAD, Központi szálló mellett. Csillár raktár! Telefon 808.

„ARTA” BUTORIPAR

Str. Eminescu (Deák F.-u.) 20—22.

Csak garantáltan szolid polgári butorok nagy raktára

Szülők figyelmébe!

Az iskola szezon kezdetével olcsón árusítunk mindenféle szövetot, vásznat, sifont, paplanokat, ugyszintén harisnyát és kötött árut.

RIPPNER és BENKÓ

divatáruhaza 1036

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)

Eddig soha nem létezett olcsó árak!

CSERÉP 253 sz. duplafalcos, vörös, legjobb minőségű, legjutányosabb árban és kedvező feltételek mellett

Pollak Sándor

göztéglagyárban Aradon, textilgyár mellett. 1028

OKTATÁS.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró-és szabásati tanfolyam, az esti órákban is. Arad, Str. Eminescu 6. 6934

Franciát

uj módszerrel rövid idő alatt tanítok. Iskolai tanulókat érettségire is biztos sikerrel előkészítek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4911

Magántanulók

ugy bel, mint külföldi vizsgákra továbbképzésre, szakszerű tanítással elvállal

Steiner internátus.

Speciális hitoktatás.

Arad, Str. Popa I. Russu 3.

ELLÁTÁS.

INTELLIGENS urileánvt vagy iskolába járó urileánykakat teljes ellátásra fogad perfect németet is beszélő urinó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4991

INGATLAN.

CALEA SAGUNA (Variassv Lajos) 122. számú hatlakásos ház, kétszobás átadható lakással eladó. 4966

ÜZLETEK.

JÓFORGALMU fűszerüzlet italméressel piacféren, visszavonulás miatt eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4962

KÜLÖNFÉLÉK.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR (Kerpel-féle) állandóan bővül a legkiválóbb ujdonságokkal. 4654

2½ TONNAS teherautó teljesen jókarban, eladó esetleg szakember sofförrel, 30—40 ezer lej tökével társulnék. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4993

ELVESZETT egy pénzárca Kozák István névre szóló iratokkal. Megtaláló a pénzt megtarthatja, kérem az iratokat Str. Egalitáti (Lenkei-u.) 16. leadni. 4994

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Aradon 3 kishold szőlő

nagy gyümölcsös, kényelmes 6 szobás, fürdőszobás urilakkal, gazdasági épületekkel bérbeadó. Megbízott: Haász Albert Irodája Arad, Strada Eminescu 12. (Deák Ferenc-ucca.) 1048

Magánház

földszintes, négyosztós, gyümölcsös kerttel előnyös feltételek mellett eladó vagy ültetházzal cserélendő

GYERMEKKÓRHÁZ PORTÁSÁNAL.

I. rendű mangolica faj tenyészkának

és tenyészkocák köztenyésztésre kiválóan alkalmas, eladók.

Holländer Testvérek Cermiu.

Calea Saguna

Variassv Lajos-uccában, volt Magyar-uccai részen 2 szobás kisebb magánház, elfoglalható lakással 250.000 lejtől eladó. Kizárólagos megbízott: Györfly „Mures” Irodája Str. Unrei 13. 15298

Muzsaj József

Arad, a színházzal szemben.

Őszi és téli árjegyzék:

	LEJ:
Iskola öltöny	1600
Férfi öltöny tiszta gyapju	1750—
Férfi öltöny div. színekben	2450—
Sötét kék és fekete öltöny Ia.	2750—
Őszi felöltő	1950—
Uister double Ia.	2450—
Fekete téli kabát szőrme sál gallerral	2650—
Fregoli raglán	2200—
Gummi kabát	850—
Börkabát minden színb. Ia.	4600—

Mérték szerinti szabóság!

Nagy posztó raktár!

Nincs oly ügy, vagy megbízás, melyet garantált sikerrel el ne intézne Bucarestiben

KÜNSTLER VIZUMIRODA

Arad, Bul. Regina Maria 22. -: Dácia szállóval szemben. -: Telefon 86.